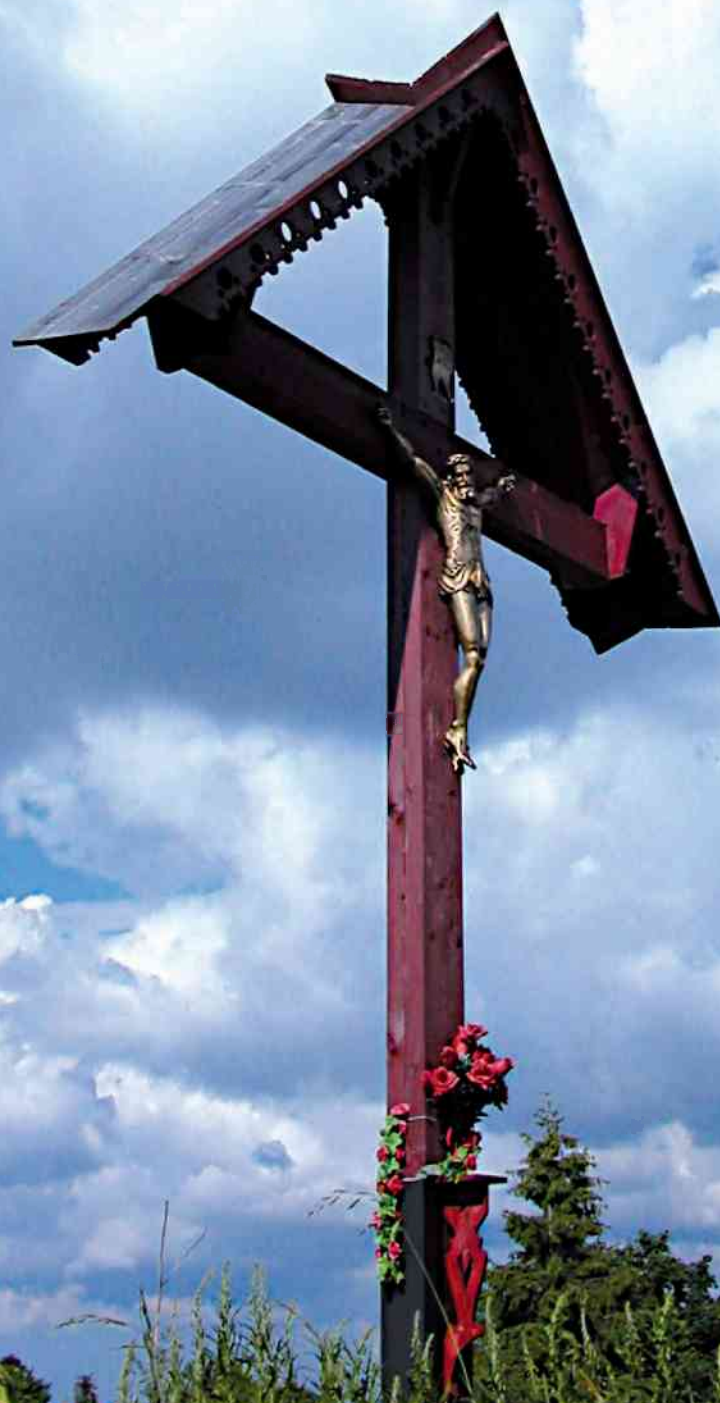

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 25/2014 (2551) Rok LVI 29.6.2014

To już lato...
z polskimi kapliczkami w tle

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. Grażyna Jędrzejewska

Ośrodki Polskiej Misji Katolickiej we Francji zapraszają na letni wypoczynek

Domy PMK, zarządzane przez Stowarzyszenie Concorde, prowadzone są przez wspólnoty zakonne, a o ich standard zabiega wyspecjalizowany personel. Wszystkie nasze Ośrodki dają możliwość różnorodnego rodzaju pobytów: od kilkudniowych do

tygodniowych czy nawet dłuższych. Przystępne ceny pozwalają na korzystanie z ich propozycji wszystkim zainteresowanym. W niektórych przypadkach Stowarzyszenie udziela zniżek, a nawet przyjmuje nieodpłatnie znajdujących się w trudnej sytuacji.

Pobyt w Lourdes - Polski Dom Pielgrzyma

Dom «Bellevue», położony na zboczu wzgórza dominującego nad sanktuarium Maryjnym, prowadzony jest przez siostry Najświętszej Rodziny z Nazaretu. W ciszy i pośród otaczającej zieleni, z widokiem na pasmo Pirenejów można wypocząć, spędzić czas na medytacji i modlitwie. Dom dysponuje również pokojami dla osób niepełnosprawnych. Maison de la Mission Catholique Polonaise BELLEVUE - Route de Bartrès, 65100 Lourdes; tel.: 05 62 94 91 82, fax 05 62 42 08 75; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr; www.pmk Lourdes.blogspot.fr

Pobyt w regionie paryskim - La Ferté sous Jouarre

Dom PMK, położony 45 km od Paryża, jest idealnym miejscem na wypoczynek, dni skupienia, rekolekcje czy seminaria. Przyjmuje osoby (indywidualnie) oraz grupy pielgrzymkowe i turystyczne. Duże sale, piękne parkowe otoczenie, pozwalają na organizację różnych uroczystości rodzinnych oraz przeżywanie świąt w serdecznej polskiej atmosferze. Dom znajduje się niedaleko od Disneylandu. Maison de la Mission Catholique Polonaise - 31, rue d'Hugny, 77260 La Ferté sous Jouarre, tél./fax 01 60 22 03 76 lub 09 50 38 40 92; e-mail: pmk.laferte@free.fr; www.pmkjouarre.blogspot.fr

Pobyt na Korsyce

Pobyt na Korsyce - Dom św. Jacka

Położony w pięknym parku oliwnym, 2 km od morza i 6 km od Bastii na Cap Corse, Dom św. Jacka przyjmuje przez cały rok zorganizowane grupy rekolekcyjne, grupy turystyczne oraz wszystkie osoby pragnące wypoczynku i ucieczki od hałasu dnia powszedniego. Przyjmuje gości z okazji świąt. Cieszy się sympatią miejscowej społeczności korsykańskiej, z którą organizuje wspólne uroczystości. Maison Saint Hyacinthe - 20200 Santa Maria Di Lota, Lieu Dit Miomo BASTIA; tel/fax: 04 95 33 28 29; e-mail: mshcorse@yahoo.fr; www.maison-saint-hyacinthe.com

Pobyt w Bretanii - Dinard - Willa «La Vistule»

Willa ta jest charakterystycznym przykładem rezydencji nadmorskiej z końca 19. wieku. Usytuowana jest 100 m od morza. Jest ona własnością Towarzystwa Historyczno-Literackiego. Od czerwca 2007 r., po generalnym remoncie i starannym unowocześnieniu wnętrza, willa jest zarządzana przez Stow. Concorde. Villa «La Vistule» - 5, rue de la Vistule; 35800 Dinard - St. Enogat; tél. 02 99 46 71 71; e-mail: la.villa.vistule@onet.eu

Pobyt w Solognie Dom Bożego Miłosierdzia - La Ferté Imbault

Otoczony lasem Dom Bożego Miłosierdzia położony jest w dolinie zamków nad Loarą. Pomyślany jest, jako miejsce głoszenia miłosierdzia Bożego oraz świadczenia miłosierdzia wobec człowieka. Posługę w Domu pełnią Siostry Jezusa Miłosiernego. Zapraszają na rekolekcje, dni skupienia i wypoczynek. Dom jest otwarty cały rok, dysponuje pokojami dla niepełnosprawnych. Można się tu zatrzymać zwiedzając Francję. Maison de la Misericorde Divine Soeurs de Jésus Miséricordieux - Rothere, 41300 la Ferté Imbault; tel/fax 02 54 96 20 28; port.: 07 53 49 57 74; e-mail: misericordedivine.pmk@interia.eu; www.jesusmisericordieux.blogspot.fr

Telegram z... pucharem

Lubię oglądać mecze piłki nożnej, kibicować, ale coraz częściej jest coś za pełnie absurdalnego w gigantomanii organizowanych im. prez. portowych, różnych olimpiad czy mistrzostw świata, przygotowywanych przez lata i za miliardy. Zwłaszcza, kiedy wokół piszczy bieda, takie globalne „igrze” są czymś wręcz niemoralnym. Angażowanie ogromnych funduszy, kosztem nieprawdę potrzebnych inwestycji, żel i kilkudziesięciu facetów w kopalni piłki w luksusie i zarabiali na tym dodatkowe krocie jest chore. I w tym kontekście, decyzja (w referendum) Krakowian, że wcale nie chcą u siebie żadnej olimpiady, czy protesty zdeportowanych Brazylczyków – wobec obciążania ich egzystencją piłkarskim wariatwem powinna dawać do myślenia. Tymczasem szalenstwo właśnie trwa i świat porządkowany jest futbolowo-medialnemu biznesowi, tak że obawiam się, iż za chwilę, otwierając lodówkę natrafie na... prezydenta Holandii, komentującego grę Benzemego. Tak, prezydent Francuzów też szuka popularności... kokietyując kiboli. Nie gorzej, że zamiast się żalować sytuacji kraju – dyktuje, bezrobocie, podatki – organizuje w Pałacu Elizańskim... zbiorowe oglądanie meczu na telewizorze! I te „bachanalia”, z zagrywką i szampanem, finansują za pewne, jak całą prezydenturę przeciw, ubożający wciąż podatnicy, nie wylączający emerytów. Wolalibyśmy osobiście, żel prezydent zażmorał się tym za co mu: polecenie płaci, a nie szukaniem taniej popularności. A jak chce, po godzinach, obejrzeć sobie konieczny mecz, w którym Niebiescy rozgromili aż Honduras(!), to niech to robi sobie na zwykłym telewizorze, bez kamer i dodatkowej autoreklamy. P.O.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Klauzula sumienia w prawie polskim – str. 5
- | Walka na śmierć i życie! – str. 9
- | On sent déjà l'été – str. 11
- | Grywna dla księdza za pomoc bezdomnym? – str. 12
- | Pięćgrzymowanie do Lourdes – str. 14

Z SATYRYCZNEJ TEKI

Skradziony dąb wolności

Bogdan Usowicz

W poniedziałek 16 czerwca ukazała się informacja o tym, że w Krakowie ktoś ukradł... „dąb wolności”, zasadzony tam niedawno przez prezydenta Bronisława (Bulę) Komorowskiego. Jako, że tego dnia królowały w mediach i w formie otfersze taśmowicy, doniesienia o dębie zeszyły na dalszy plan.

Tymczasem jest to być może kwintesencja tego, co w Polsce się wydarzyło. Jeżeli bowiem do Polski po 1989 roku zawitały symbole wolności, to zostały Polakom skutecznie skradzione przez klasę „nie-klasowych” polityków. Czy krakowskiego złodzieja był więc tu pewnym symbolem.

Polakom skradziono nie tylko wolność, ale i państwo. To, z czym mamy obecnie do czynienia to atropa przykrywająca pewien sprywatyzowany przez polityków folwark, a właściwie nowy rodzaj PCR-u, okradanego przez kierownictwo i jego pracowników.

Zacznijmy jednak od taśm. Ujawniona rozmowa Marka Belki, prezesa NBP (Narodowego Banku Polski), jego zastępcy Sławomira Cytryckiego i szefa MSW (Ministerstwa Spraw Wewnętrznych) Bartłomieja Sienkiewicza kompromituje ich wszystkich. Sienkiewicz w trakcie spotkania mówi m.in., że „państwo polskie istnieje teoretycznie, praktycznie nie istnieje”, a Polskie Inwestycje Rozwojowe to „ch... d... i kamieni kupa”. Szef NBP, chcąc dobić targu, mówi wprost, że za cenę pomocy NBP w finansowaniu deficytu budżetowego „trzeba [...] **ciąg dalszy na str. 6**

Kraków - miejsce po skradzionym Dębie wolności

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON PRZEMIANOWY

KUPON PRZEMIANOWY

LITURGIA SŁOWA

Uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła

DRUGIE CZYTANIE

2 Tm 4,6-9.17-18

Czytanie z *Drugiego Listu św. Pawła Apostoła do Tymoteusza*

Najmilszy: Krew moja już ma być wylana na ofiarę, a chwila mojej rozłąki nadeszła. W dobrych zawodach wystąpiłem, bieg ukończyłem, wiarę ustrzegłem. Na ostatek odłożono dla mnie wieniec sprawiedliwości, który mi w owym dniu odda Pan, sprawiedliwy Sędzia, a nie tylko mnie, ale i wszystkim, którzy umiłowali pojawienie się Jego. Pospiesz się, by przybyć do mnie szybko. Pan stanął przy mnie i wzmocnił mię, żeby się przeze mnie dopełniło głoszenie Ewangelii i żeby wszystkie narody je posłyszały; wyrwany też zostałem z paszczy lwa. Wyrwie mię Pan od wszelkiego złego czynu i wybawi

mię, przyjmując do swego królestwa niebieskiego; Jemu chwata na wieki wieków. Amen.

EWANGELIA

Mt 16,13-19

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Gdy Jezus przyszedł w okolice Cezarei Filipowej, pytał swych uczniów: „Za kogo ludzie uważają Syna Człowieczego?” A oni odpowiedzieli: „Jedni za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za Jeremiasza albo za jednego z proroków”. Jezus zapytał ich: „A wy, za kogo Mnie uważacie?”. Odpowiedział Szymon Piotr: „Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego”. Na to Jezus mu rzekł: „Błogosławiony jesteś, Szymonie, synu Jony. Albowiem ciało i krew nie objawiły ci tego, lecz Ojciec mój, który jest w niebie. Otóż i Ja tobie powiadam: Ty jesteś Piotr Opoka, i na tej opoce zbuduję mój Kościół, a bramy piekielne go nie przemogą. I tobie dam klucze królestwa niebieskiego: cokolwiek zwiążesz na ziemi, będzie związane w niebie, a co rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane w niebie”. □

Św. Piotr i Paweł - patronowie Kościoła

ks. Krzysztof Nowak

29 czerwca Kościół czci w jedną uroczystość Świętych: Piotra i Pawła. Obydwaj żyli w czasach Chrystusa. W różny sposób jednak spotkali Jezusa.

Św. Piotr należał do ścisłego grona Apostołów i był powołany przez samego Mistrza z Nazaretu nad brzegiem Jeziora Genenezaret. Był synem rybaka i nosił imię Szymon, zamieszkiwał w Kafarnaum, zajmując się codziennymi sprawami swojej rodziny, czyli rybołówstwem, wraz ze swoim bratem Andrzejem oraz współpracownikami: Jakubem i Janem, synami Zebedeusza. Właśnie w Kafarnaum znajdował się jego dom, w którym często gościł Chrystus.

Wg ewangelicznej relacji, o utworzeniu grona dwunastu apostołów, otrzymał od Nauczyciela imię Piotr. Był obecny podczas przemienienia na górze Tabor. Złożył wyznanie, że Jezus jest Mesjaszem i Synem Boga pod Cezareą Filipową. Kroczył po wodzie ku Chrystusowi. Był przy Nim w Ogrójcu, bronił Go, atakując mieczem sługę arcykapłana.

Były w życiu Piotra też trudne chwile, chociażby ta, w której zapart się Jezusa, w decydującym momencie, gdy Mistrz został skazany przez Najwyższą Radę żydowską. Lecz zawsze głęboko ufiał, że siła przywiązania do Jezusa ocali go.

Po swym Zmartwychwstaniu, Jezus ukazał się Piotrowi i przekazał mu władzę pasterską. To on – po Zesłaniu Ducha Św. – wygłosił Żydom mowę misyjną, stając na czele uczniów i wyznawców Chrystusa. Swą duszpasterską działalność prowadził poza murami Jerozolimy. Udał się do Samarii, Liddi, Jaffy, Cezarei Nadmorskiej. Następnie wywędrował do Antiochii, później do Azji Mniejszej, a stamtąd do Rzymu, gdzie założył gminę chrześcijańską, której został pierwszym biskupem. Na przelocie lat 48 i 49 przewodniczył Soborowi Jerozolimskiemu, po którym, ponownie znalazł się w Rzymie. Podczas prześladowań chrześcijan przez Nerona w latach 64-67, Piotr został aresztowany, a następnie ukrzyżowany głową w dół. Nad jego grobem, wzniesiono w roku 320 kościół, którego ostateczną formą, to dzisiejsza Bazylika Watykańska.

Oto sylwetka św. Pawła nazywanego Apostołem Narodów. Posłuszny tutaj artykułem zaczerpniętym od ks. Marka Drzewieckiego na portalu opoka „Św. Paweł z Tarsu: święty na nasze czasy”. Pierwszą cechą, która imponuje u św. Pawła, to jego niezwykła otwartość na rzeczywistość. To odwaga

szukania prawdy nawet wtedy, gdy ta prawda wywraca do góry nogami wszystkie jego dotychczasowe przekonania i gdy przyjęcie jej wymaga radykalnej zmiany postępowania. Podziwiamy św. Pawła za jego mądrość, bo potrzeba niezwykłej mądrości do tego, aby zrozumieć, że najszczerze nawet przekonanie, że w danej sprawie mamy rację, nie świadczy jeszcze o tym, że tak jest naprawdę. Wielu ludzi – zwłaszcza młodych – wierzy obecnie w to, że skoro mają określone przekonania, to znaczy, że są one prawdziwe i że warto się nimi kierować. Paweł – jeszcze, jako Szaweł – był przekonany o tym, że kocha Boga i że prowadzi ludzi do Niego. W rzeczywistości był prześladowcą Boga i siał grozę pośród uczniów Chrystusa. To on uczy nas tego, że im bardziej jesteśmy czegoś subiektywnie pewni, tym bardziej powinniśmy pytać Boga o to, czy nasze przekonanie jest prawdziwe (...).

Imponuje nam także to, że św. Paweł postanowił utrzymywać się z pracy własnych rąk po to, by nie być dla nikogo ciężarem i żeby jeszcze bardziej oczywiste było to, że głosi Ewangelię wyłącznie z miłości do Boga i ludzi. Czasami z tego powodu pracował dostojnie dzień i noc (por. 1 Tes 2,7-9; 2 Tes 3,8). Niemniej podobna nam się mentalność zwycięzcy, jaką kieruje się św. Paweł. On sam stwierdza, że w dobrych zawodach uczestniczył, że bieg ukończył i że może liczyć na wieniec zwycięstwa, który wręczy mu Chrystus (por. 2 Tym 4, 6-8). Pawła nie interesowała przemijająca kariera ani rywalizacja, lecz wytrwałość w dobru. Miał on zdrowe poczucie dumy, które nie płynęło z „pozytywnego” myślenia, lecz z niezwykle pozytywnego postępowania (2 Kor 11, 23-28) (...).

Św. Paweł sobie i nam stawia wysokie wymagania (por. 2 Tm 4,9). On szukał takiego sposobu postępowania, który przynosi największą radość, a nie takiego, który stawia najmniejsze wymagania. Właśnie dlatego potrafił w każdej sytuacji zachować nadzieję nawet wbrew nadziei (por. Rz 4, 8). Pod Damaszkiem spotkał się z Jezusem twarzą w twarz (por. Dz 9,1-19). Stracił wzrok. Przez trzy dni pozostał niewidomy (por. Dz 9, 9). To symbol tego, że warunkiem przejrzania jest oderwanie się od wszystkiego, co jedynie powierzchowne i co widać gołym okiem. Konwertyta spod Damaszku przypomina nam o tym, że nie jest w stanie kochać ani przyjąć miłości ten, kto dostrzega w sobie i wokół siebie jedynie to, co widzialne, cielesne i doczesne. Św. Paweł to ktoś, kto – jak każdy święty! – świetnie radził sobie z twardą rzeczywistością: „Umiem cierpieć biedę. Umiem i obfitować” (Flp 4, 12).

Miejmy, zatem nadzieję, że coraz lepsze poznawanie historii życia i działalności apostołowskiej, św. Piotra i św. Pawła, pomoże każdemu z nas, zaprzyjaźnić się mocno z Chrystusem, bo wtedy, nikt i nic, nie oderwą nas od Tego, który przynosi nam zaskakującą radość i głęboką miłość. □

T. Zuccari - św. Piotr dyskutuje ze św. Pawłem

Klauzula sumienia w prawie polskim

ks. Michał Czelny, KUL

Aktualnie zauważamy w Polsce wzmożoną dyskusję wobec powoływania się na klauzulę sumienia przez lekarzy i pomocniczy personel medyczny. Klauzula sumienia stała się także przedmiotem sporów, czy nawet ostrych ataków, w związku z poświadczaniem „Deklaracji Wiary”.

Dyskusje dotyczące tego zagadnienia wpisują się w zasadnicze debaty moralne, dzielące współczesną cywilizację, wokół takich zjawisk jak aborcja, in vitro, czy antykoncepcja. Jednocześnie zauważa się wśród osób podejmujących kwestię powoływania się na klauzulę sumienia nieprecyzyjność wypowiedzi, wynikającą z braku znajomości przepisów prawa wobec odnośnej problematyki.

Stąd wydaje się uzasadnioną rzeczą by najpierw zdefiniować, czym jest „klauzula sumienia” w wykonywaniu zawodów medycznych a następnie wskazać podstawowe akty prawne prawa polskiego wobec podejmowanego zagadnienia.

1. Czym jest „klauzula sumienia”?

„Klauzulę sumienia” określa się, jako odmowę wykonania obowiązku nałożonego zgodnie z prawem, z powołaniem się na przekonania religijne lub moralne. Instytucja klauzuli sumienia wynika bezpośrednio z jednego z fundamentalnych praw człowieka – wolności sumienia. Stąd, wolność sumienia oznacza nie tylko to, że każdy ma prawo sumienie posiadać, ale także to, że każdy ma prawo kierować się w życiu jego wskazaniem. W oczywisty sposób kierowanie się wskazaniem sumienia dotyczy także życia zawodowego i dlatego klauzula sumienia sięga w swej istocie wszystkich zawodów.

Najgłębszym źródłem wolności sumienia i wprost z niej wynikającej klauzuli sumienia jest przyrodzona człowiekowi niezbywalna godność. Godność człowieka jest powszechnie uznawana za fundament człowieczeństwa, dlatego to właśnie ona każe uznać za niedopuszczalne zmuszanie człowieka do działań sprzecznych z jego sumieniem.

Najbardziej znaną a zarazem doniosłą praktyczną formą klauzuli sumienia jest „medyczna klauzula sumienia”. Polega ona na tym, że jeśli są spełnione określone warunki, wówczas np. lekarz ma prawo odmówić wykonania określonych świadczeń medycznych, niezgodnych z jego sumieniem. Przedstawiciele zawodów medycznych dotychczas najczęściej wykorzystywali klauzulę sumienia w odniesieniu m. in. do wykonywania aborcji, antykoncepcji – tzw. antykoncepcji postkoidalnej, sterylizacji, zapłodnienia pozaustrojowego, eutanazji i samobójstwa wspomaganego, stosowania leków i szczepionek, których produkcja oparta jest na wykorzystaniu komórek embrionalnych i tkanek płodowych, transplantacji, czy wreszcie odmowy zaprzestania uporczywej terapii.

2. Klauzula sumienia w prawie polskim

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. w art. 53 ust. 1 stanowi, że „każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii” a Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 15.1.1991 r. (U 8/90, OTK 1991, Nr 1, poz. 8) stoi na stanowisku, że prawo do wolności sumienia i religii obejmuje nie tylko możliwość reprezentowania swobodnie wybranego światopoglądu, ale również prawo do postępowania zgodnie z własnym sumieniem, w tym wolność od przymusu postępowania wbrew swemu sumieniu i możliwość odmowy takiego postępowania. W orzeczeniu tym Trybunał uznał prawo lekarza do uchylenia się od wydania orzeczenia o dopuszczalności przerywania ciąży oraz do przeprowadzenia takiego zabiegu.

Podstawą klauzuli sumienia w zawodzie lekarza jest art. 39 ustawy z dnia 5.12.1996 r. o zawodach lekarza i lekarza

dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 – tekst jedn.): „Lekarz może powstrzymać się od wykonania świadczeń zdrowotnych niezgodnych z jego sumieniem”. Powołujący się na klauzulę sumienia lekarz ma przy tym obowiązek „wskazać realne możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza lub w podmiocie leczniczym oraz uzasadnić i odnotować ten fakt w dokumentacji medycznej. Lekarz wykonujący swój zawód na podstawie stosunku pracy lub w ramach służby ma ponadto obowiązek uprzedniego powiadomienia na piśmie przełożonego”. Ograniczeniem stosowania klauzuli sumienia jest zawarty w art. 30 tej samej ustawy obowiązek udzielenia pomocy „w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia, oraz w innych przypadkach niecierpiących zwłoki”.

ciąg dalszy na str. 8

Nowy sekretarz KEP

W Polsce zachodzą podobne procesy laicyzacji jak w Europie, dlatego potrzebna jest troska o to, aby budzić wiarę, szczególnie w młodym pokoleniu – powiedział podczas spotkania z dziennikarzami nowy sekretarz generalny KEP bp Artur Miziński.

Zastąpił on na tym stanowisku abp Wojciecha Polaka, aktualnie metropolitę gnieźnieńskiego i Prymasa Polski. 49-letni bp Miziński ocenił, że ogromnym wyzwaniem dla Kościoła w Polsce będą Światowe Dni Młodzieży w Krakowie w 2016 r. Wyraził radość, że „będziemy mogli nie tylko dać innym świadectwo wiary, ale również wzmocnić się w wierze”. Pytany o wyzwania wspominał też o potrzebie dalszego porządkowania różnych kwestii od strony prawnej, gdyż jak mówił „język prawny domaga się

jednoznacznych terminów w interpretacji”.

Nowy sekretarz generalny KEP pytany o to, jak widzi współpracę z mediami, podkreślił, że taka współpraca jest podstawą. – Informacje zwrotne, jakie otrzymałem kilka minut po wyborze pokazują, że media działają dzisiaj natychmiastowo. Jego zdaniem, „rzetelna informacja jest podstawą współpracy i jasnych sytuacji, które – jak się wyraził – są nam potrzebne”.

Pytany przez dziennikarzy, czy nie będzie się obawiał trudnych pytań ze strony mediów,

odpowiedział, że „zawsze się obawia trudnych pytań, ale zawsze stara się na nie odpowiadać”. Natomiast dyskusje przyczyniają się do jasnego określenia swojego stanowiska, by potem w dialogu, przy otwarciu, dojść do porozumienia. Każdy problem jest szansą na rozwój – podkreślił nowy sekretarz KEP. □

Skradziony dąb wolności

ciąg dalszy ze str. 3

...podziękować hrabiemu von Rostowskiemu (zdemisjonowany w listopadzie minister) i powołać technicznego niepolitycznego ministra finansów, który znajdzie w banku centralnym pełne wsparcie". Bartłomiej Sienkiewicz, mówiąc o sytuacji politycznej i gospodarczej, nie kryje swojej oceny rzeczywistości ekonomicznej, nie dając wiary rządowej propagandzie: „mamy deficyt budżetowy, ryzyko przekroczenia prognozy, 43 proc. w (sondażach - red.) CBOS dla PiS-u i osiem miesięcy do wyborów... [...] Mamy d... pogłębiającą się na poziomie budżetu państwa. [...] brakuje pieniędzy w budżecie, cięcia są niewystarzające. I mamy osiem miesięcy do wyborów. Jak zmniejszymy ten okres, to ten warunek jest bez znaczenia wtedy, i PiS ma 43 proc. w sondażu CBOS. Czyli idziemy w taki wariant, nie czarujemy się, że idziemy w taki wariant, że tylko i wyłącznie ekonomika decyduje o ocenie stabilności kraju... [...] wiemy, że to się skończy katastrofą, ponieważ zwycięstwo PiS-u oznacza ucieczkę inwestorów, pogorszenie się warunków finansowych". I dodaje jeszcze, że oznacza to także kłopoty wewnętrzne... Mamy tu też kwestię afery Amber Gold, która wskazuje, że premier Tusk miał się z prawdą mówiąc, że nic o tym nie wiedział.

Druga z taśm dotyczy min. Sławomira Nowaka i jego żony, zabiegających o to, by nie było żadnej kontroli skarbowej. Drugi b. minister – Parafianowicz mówi, że już takie sprawy „załatwiał”. Oto próbka rozmowy prominentnych do niedawna polityków Platformy.

„Nowak: I chcą ją trześć. Cały 2012 r. Mam nadzieję, że to dotyczy tylko jej działalności, a nie będą chcieli crossować tego z moim rachunkiem. (...) Bo ona jedzie od paru lat na stracie, potężnej.

Parafianowicz: Ja to wszystko wiem... ale... bo ja z urzędu kontroli skarbowej to już odkryliśmy bardzo dawno. UKS, komputery wyrzuciły (...) zablokowałem to (...)

N: A powiedz co w najgorszym wariantcie mi grozi za takie rzeczy?

P: Zależy co znajda...

N: Powiedzą, że nie wykazywała dochodów, a miała wpłaty na konto.

P: To każą dopłacić. Jeśli będzie grubo, to mogą zrobić postępowanie karnoskarbowe.

N: To nie są wielkie pieniądze – 50 tys.

P: To raczej nie o kwotę, tylko o styl niedopłacenia, rozumiesz, nie? I to co mówisz. Że sam fakt możesz ocenić jako gapiostwo, leciutko zachachmęctem. Nie no, panie, co to jest? To jest czysty bandytyzm. Rozbój w biały dzień. I później się szarpiesz przez lata... Jaką mają intencję, czy to jest rutynówka czy zadaniowa? Bo jak zadaniowa, to cię rozj...

N: K..a."

Na tym się jednak taśmy „Wprost” nie kończą. Zapowiadane są dalsze publikacje, w tym m.in. rozmowy wicepremier Bieńkowskiej z szefem CBA (Centralne Biuro Antykorupcyjne) Wojtunikiem. Wejście za kulisy władzy okazuje się przerażające. Przestraszony Donald Tusk potrzebował 50 godzin, by się do taśm odnieść. Jego narracja okazała się mało przekonująca. Rzucił na pożarcie Nowaka, ale Belka z Sienkiewiczem, jego zdaniem, zgrzeszyli co najwyżej stylem rozmowy, zaś najważniejszą sprawą jest pytanie – kto za tym stoi? Dymisji więc nie będzie.

Narrację Tuska dobrze zanalizował Bronisław Wildstein, który uważa, że idąc tokiem rozumowania premiera Tuska, to szef NBP prowadzi z Sienkiewiczem rozmowy na tematy, co do których nie mają żadnych kompetencji, w związku z czym pyta – „czy mamy do czynienia z dwoma zatroskanymi o losy kraju kretynami, którzy nie wiedzą co im wolno? Zastanawiające jest to, że to, co „przypadkiem” ustalają, „przypadkiem” się realizuje. Technika, nad którą PR-owcy Tuska pracowali trzy doby zadziałała średnio” – dodaje Wildstein.

Z KRAJU

- Nagrania „Wprost” mogą przemeblować scenę polityczną. Podstuchane i przekazane tygodnikowi m.in. rozmowy prezesa NBP Belki z MSW Sienkiewiczem dotyczą niedopuszczenia do władzy PiS, a b. ministra infrastruktury Nowaka z b. szefem wywiadu skarbowego Parafianowiczem ochrony „ministra-zegarmistrza” przed machlojkami skarbowymi. Tygodnik zapowiada także ujawnienie m.in. rozmów wicepremier Bieńkowskiej z szefem CBA Wojtunikiem. Taśmy pokazują rozkład państwa i przypominają słynne „taśmy prawdy” z Węgier, które doprowadziły tam do upadku socjalistów.
- Premier Tusk nie znalazł powodów do dymisji MSW Sienkiewicza. Jego wystąpienie odebrano, jako echo piłkarskiej przyśpiwki – „Polacy, nic się nie stało...”. Opozycja żąda dymisji rządu.
- Odprysk afery podsłuchowej: w sierpniu 2013 r. premier Tusk tłumaczył, że nie miał wiedzy o przestępczej działalności Amber Gold i jego właściciela. Opublikowane przez „Wprost” stenogramy z rozmowy Sienkiewicza i Belki pokazują, że było inaczej.
- Klub PiS złożył w Sejmie wniosek o wotum nieufności wobec MSW Sienkiewicza.
- Po aferze podsłuchowej ABW zatrzymała menedżera warszawskiej restauracji oraz b. majora BOR. Poszukiwanie winnych przecieku trwa.
- Ruch Narodowy zorganizował manifestację, związaną z aferą taśmową. Podczas antyrządowego protestu doszło do starcia z policją, a wśród zatrzymanych byli Winnicki i Bosak.
- Prezydent Komorowski powołał Omilanowską na stanowisko ministra kultury i dziedzictwa narodowego. Zastąpiła Zdrojewskiego, który zdobył

mandat do PE. Prof. Omilanowska jest historykiem sztuki.

- PiS chciałby powołania komisji śledczej, która miałaby zbadać majątek Kwaśniewskich oraz sprawę słynnej willi w Kazimierzu Dolnym. Jest to odprysk tajnego posiedzenia Sejmu, które po ujawnieniu w tej sprawie działań CBA, zdecydowało, by nie odbierać immunitetu b. szefowi Biura, posłowi Kamińskiemu.
- Sprawę przeciw posłowi PiS Kamińskiemu oddano do prokuratury, w której stanowisko pierwszego zastępcy prokuratora okręgowego zajmuje Mariusz Piłat. Jest to syn prominentnego działacza SLD Andrzeja, związanego z Kwaśniewskim. A. Piłat był działaczem PZPR, potem ministrem w rządzie Cimoszewicza, szefem mazowieckiego SLD oraz wiceministrem infrastruktury w gabinecie Millera. Pewnie przypadek.
- Wicepremier i minister gospodarki Piechociński podpisał w Ankarze porozumienie polsko-tureckie dotyczące branży energetycznej, transportowej, turystycznej i badań naukowych. W 2013 r. obroty handlowe między Polską a Turcją wyniosły ponad 4 mld euro. Polski eksport osiągnął wartość prawie 3 mld euro, a import ponad 1 mld euro.
- Lider Nowej Prawicy Janusz Korwin-Mikke negocjował w Brukseli ws. przystąpienia do jednej z powstających frakcji w PE. Zainteresowani współpracą z Nową Prawicą byli m.in. Marine Le Pen z francuskiego Frontu Narodowego i Nigel Farage z brytyjskiej UKIP. Nie wykluczano także udziału we frakcji Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, w której pozostaje PiS.
- Adwokaci, radcy prawni, komornicy i notariusze

chcą składać przysięgę z odwołaniem się do Boga. Ponad 600 prawników, wśród nich m.in. prof. Andrzej Zoll, podpisało się pod petycją do władz o zmianę prawa. Prawnicy idą drogą lekarzy i domagają się też możliwości odwołania się do sumienia i Boga w swojej pracy.

- B. polityk PiS, później Solidarnej Polski Ludwik Dorn stwierdził: „mam swoje lata, trzeba gdzieś przylgnąć, zrobić coś pożytecznego na swą skromną miarę i tak dotyczyć się do emerytury” i zasugerował przeniesienie się do Platformy.
- MSZ Sikorski przedstawił w Senacie informację na temat proponowanej polityki wobec Polonii. W swoim wystąpieniu wspomniął o potrzebie wybierania dwóch senatorów przez Polaków mieszkających za granicą.
- 27 ambasad akredytowanych przy Polsce wsparło idee Parady Równości, która przeszła ulicami Warszawy. Z inicjatywą wyszła ambasada Belgii, która napisała list o „składaniu hotdu ciężkiej pracy środowisk LGBTI w Polsce i na całym świecie...”. Albo przestaną się wtrącać w nasze sprawy, albo nasza ambasada w Brukseli powinna zająć się np. państwowym mordowaniem w Belgii ludzi w imię eutanazji.
- Warszawski SLD chciał, aby w związku z Paradą Równości Patac Kultury był podświetlony na tęczowo. Stołeczny ratusz na propozycję nie odpowiedział. Bałagan czy rozsądek?
- Wg raportu Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN 40% gmin wiejskich ma ujemny przyrost naturalny. Zaledwie jedna trzecia gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich jest w pełni skomunikowana jakąkolwiek formą transportu publicznego. □

Warto też przeanalizować sprawę samego faktu podstępów. Jeśli robiły to służby zagraniczne (możliwe są rosyjskie, amerykańskie, niemieckie, a nawet białoruskie) to wskazywałoby to, że nasze służby krajowe są bezradne, a dowodzący nimi... Sienkiewicz jest osobą niekompetentną. Jeśli robiły to skłócone służby specjalne polskie lub była to „inicjatywa prywatna” – tym gorzej dla ministra. Poza tym, gdyby politycy zachowywali się „politycznie” i zgodnie z regułami prawa i demokracji, to nawet żaden podstęp by im nie zaszkodził.

Tutaj poraża nie tylko treść rozmów, ale i styl polityków. Pomijając niestychane wulgaryzmy, wydaje się, że u władzy mamy jakieś kłony Nikodemów Dyzmów, czy przebranych w garnitury gangsterów lub drobnych złodziejasków. Tego już nie przykryje żadna narracja.

Kolejna sprawa to wymiar afery i jej zasięg. Omijanie konstytucji, polityczne biznesy, układy, rozkład i „prywatyzacja” państwa. Po obaleniu koalicyjnych rządów PiS (Prawa i Sprawiedliwości – listopad 2007 r.) i mrzonek o IV RP, postankę PO (Platformy Obywatelskiej) Julię Piterę skierowano na odcinek tropienia afer poprzedników. Jak nieświeżo dziś wygląda wytropiony przez nią po kilku miesiącach starań ów słynny dorsz – zakupiony przez polityka PiS na rządową kartę bankową za 8 zł i 16 groszy?

Co może zrobić PO? Starać się narzucić swój punkt widzenia, ale nawet przychylnie tej partii media zaczynają się krzywić i pełnić rolę adwokatów. Jest jeszcze niezawodny poseł Niesiołowski, który przerzuca winę za wszystko na... „nienawistnika Kaczyńskiego”. Tylko, że w jego przypadku przestaje to już nawet śmieszyc i wymaga raczej odpowiedniego kaftana bezpieczeństwa. Strach przed recydywą rządów PiS bywa już słabszy, niż możliwość ośmieszania się przy bronieniu przegranej sprawy. Nie można wykluczyć nawet podziatu PO i „ucieczki do przodu” z jakąś nową formacją. W odwodzie jest przecież Schetyna, swoje zaplecze zbudował też i Komorowski...

Znając nawet „pijarowski” spryt premiera tutaj łatwo nie będzie.

Taktyką specjalistów od wizerunku w odpowiedzi na różne afery jest np. tzw. „przykrywanie sprawy”, czyli tworzenie lub ujawnianie innych afer, które odciągają uwagę mediów w innym kierunku. W przypadku taśm trzeba by było jednak chyba co najmniej wypowiadać komuś... wojnę. Sprawa jest więc poważna i nie można tu wykluczyć nawet wariantu węgierskiego, gdzie po ujawnieniu słynnej taśmy z wypowiedzią tamtejszego premiera – socjalisty, o tym, że jego ugrupowanie tylko krałdo i kłamało, do władzy doszła centroprawicowa opozycja. Zwłaszcza jeżeli w Polsce ciąg dalszy taśm nastąpi. Jedno jest pewne – dąb wolności trzeba będzie sadzić jeszcze raz... □

Bogdan Usowicz

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Już niemal otwarta wojna? We wschodniej części Ukrainy zaczął się pojawiać rosyjski ciężki sprzęt: czołgi i katusze. Maszyny zagarnięte w ukraińskich garnizonach na Krymie lub wprost z rosyjskich magazynów bez problemów przejeżdżały przez niepilnowaną granicę i atakowały ukraińskie posterunki w głębi kraju. Kilka czołgów zostało rozbitych niedaleko Doniecka, a rosyjską wyrzutnię rakiet zamontowaną na samochodzie ukraiński żołnierze zdobyli niedaleko miejscowości Dobropole. Władze Ukrainy odzyskały po walkach z prorosyjskimi separatystami kontrolę nad Mariupolem.
- Rosja oskarżyła Ukrainę o podejmowanie prowokacyjnych działań na granicy rosyjsko-ukraińskiej. Ostrzegła też, że będzie udaremniać wszelkie próby naruszania granicy przez stronę ukraińską.
- Prorosyjscy separatyści z tzw. Ługańskiej Republiki Ludowej przyznali się do zestrzelenia ukraińskiego samolotu transportowego. Zginęło 49 osób.
- Półtora tysiąca osób zebrało się przed rosyjską ambasadą w Kijowie, żądając jej usunięcia z kraju, jako „rozsadnika terroryzmu” i przyznania przez Rosję, że prowadzi wojnę z Ukrainą. Grupy Rosjan manifestowały z kolei przed ambasadą ukraińską w Moskwie.
- Rosja wstrzymała dostawy gazu na Ukrainę. Gazprom zapewniał, że dostawy na Zachód są niezagrażone.
- W Petersburgu doszło do spotkania szefów dyplomacji Polski i Niemiec: Sikorskiego i Steinmeiera z ich rosyjskim kolegą Ławrowem. Żadnego zbliżenia stanowisk w sprawie Ukrainy nie uzyskano.
- Premier Wielkiej Brytanii Cameron wyraził zdecydowany sprzeciw wobec planów powierze-

nia b. premierowi Luksemburga Junckerowi stanowiska szefa Komisji Europejskiej.

- Na terytorium obwodu kaliningradzkiego, enklawy Rosyjskiej wciśniętej między Polskę i Litwę, rozpoczęły się manewry Floty Bałtyckiej, Wojsk Powietrznodesantowych i Sił Powietrznych Federacji Rosyjskiej.
- Administracja prezydenta USA Obamy przygotowuje się do bezpośrednich rozmów z władzami Iranu na temat pogarszającej się sytuacji w Iraku. USA zależy na koordynacji ewentualnych działań wymierzonych w sunnickich rebeliantów z państwami regionu, szczególnie z Iranem. Sytuacja w Iraku wymknęła się spod kontroli. Podczas walk o Mosul między dżihadystami z Islamskiego Państwa Iraku i Lewantu (ISIL), a wojskami irackimi zginęły setki ludzi. Dżihadysty podeszli na odległość 60 km od Bagdadu.
- Duchowy przywódca spoteczności szyickiej ajatollah Sistani wezwał wiernych w Iraku do walki z sunnickimi bojownikami.
- W Iraku trwa też dramatyczny exodus chrześcijan. Z miliona osób pozostało tam ich niecałe 300 tys.
- Riwlín, b. szef Knesetu i członek rządzącego prawicowego Likudu, został wybrany na prezydenta Izraela. Zastąpi on ustępującego w lipcu Peresa.
- Pakistańskie lotnictwo przeprowadziło naloty na kryjówki talibskich bojowników w północno-zachodniej części kraju. Potwierdzono śmierć ponad 100 talibów.
- Somalijscy islamiści zaatakowali turystyczną miejscowość Mpeketoni potożoną nad Oceanem

Indyjskim na wschodzie Kenii. Zginęły 34 osoby.

- Po Węgrach także Słowacy sięgnęli po rosyjskie finansowanie rozbudowy energetyki jądrowej. Umowa o udzieleniu koncernowi Slovenske Elektrarne (SE) kredytu 870 mln€ przez rosyjski państwowy Sberbank została podpisana w Moskwie.
- Rosyjski myśliwiec wielozadaniowy piątej generacji Suchoj T-50 (PAK-FA), przechodzący próby na lotnisku w Żukowskim, podczas lądowania stanął w płomieniach.
- Generał rosyjskiego MSW, Kolesnikow, w trakcie przesłuchania miał popełnić samobójstwo. Ciężyły na nim zarzuty przekroczenia uprawnień i działań w zorganizowanej grupie przestępczej. Wg żony został zamordowany.
- Plaże na zaanektowanym w marcu przez Rosję Krymie świecą pustkami. Kreml wpadł na pomysł, jak rozruszać turystykę na półwyspie i zamierza wysyłać tam na urlopy urzędników.
- Nowym przewodniczącym polsko-niemieckiej grupy parlamentarnej w Bundestagu został poseł Lewicy T. Nord. W NRD był tajnym współpracownikiem Stasi i członkiem komunistycznej partii – SED.
- Przed sądem w Grodnie kazano się stawić 83-letniej kapitan Sebastianowicz, przewodniczącej Stow. Żołnierzy Armii Krajowej. Urząd celny zarządził jej stworzenie... szajki przemytniczej. W kwietniu białoruska milicja zarekwirowała w jej domu paczki z pomocą dla ostatnich 70 polskich kombatantów na Białorusi. W 2013 r. Sebastianowicz była już sądzona za ustawienie krzyża na prywatnej posesji, w miejscu śmierci w 1949 r. Anatola Radziwiłona, ps. Olech, ostatniego dowódcy dużego polskiego zgrupowania partyzanckiego na Białorusi. □

Klauzula sumienia w prawie polskim *ciąg dalszy ze str. 5*

Nadto, lekarze stosując klauzulę sumienia powołują się pośrednio także na art. 4 Kodeksu Etyki Lekarskiej z dnia 14.12.1991 r.

Pielęgniarki i położne mogą powołać się na klauzulę sumienia powołując się na art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 15.7.2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 174, poz. 1039 ze późn. zm.), który stanowi, że mogą one „odmówić wykonania zlecenia lekarskiego oraz wykonania innego świadczenia zdrowotnego niezgodnego z ich sumieniem”, jednak muszą one podać „niezwłocznie przyczynę odmowy na piśmie przetożonemu lub osobie zlecającej”. Ponadto, „pielęgniarka i położna mają obowiązek niezwłocznego uprzedzenia pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego bądź opiekuna faktycznego o takiej odmowie i wskazania realnych możliwości uzyskania tego świadczenia u innej pielęgniarki, położnej lub w podmiocie leczniczym” (ust. 3) oraz „zasadnic i odnotować ten fakt w dokumentacji medycznej” (ust. 4). Jednocześnie pielęgniarki i położne nie mogą powoływać się na klauzulę sumienia, gdy zwłoka w udzieleniu pomocy „mogłaby spowodować stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” (ust. 1).

Proponuje się rozciągnąć stosowanie klauzuli sumienia na farmaceutów w aptekach, którzy mieliby prawo odmowy sprzedaży środków antykoncepcyjnych, czy wczesnoporonnych, gdy koliduje to z ich sumieniem. Niestety postulaty te na razie są odrzucane, bowiem o zastosowaniu tych środków decyduje lekarz i pacjent, a aptekarz

wykonuje jedynie realizację recepty i nie może mieć prawa ograniczenia pacjentom dostępu do środków farmaceutycznych. Stąd, w obecnym stanie prawnym, medyczna klauzula sumienia dotyczy w Polsce jedynie zawodów lekarza, pielęgniarki i położnej.

Podsumowanie

Biskupi Polscy, nauczając w jedności z Urzędem Nauczycielskim Kościoła, wyrazili aprobatę wobec stosowania klauzuli sumienia w następujących dokumentach: w Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski „O wyzwaniach bioetycznych, przed którymi stoi współczesny człowiek” przyjętej na 361 Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie w dniu 5 marca 2013 r. oraz w stanowisku zespołu ekspertów Konferencji Episkopatu Polski do spraw bioetycznych w sprawie klauzuli sumienia z dnia 14 lutego 2014 r.

Konkluzją, a także pewnym komentarzem, wobec toczącej się obecnie w Polsce agresji wobec lekarzy i pomocniczego personelu medycznego, którzy podpisują „Deklarację Wiary” i stosują w swoich zawodach medycznych klauzulę sumienia mogą być słowa św. Jana Pawła II z encykliki „Evangelium vitae”: „Kto powołuje się na sprzeciw sumienia, nie może być narażony nie tylko na sankcje karne, ale także na żadne inne ujemne konsekwencje prawne, dyscyplinarne, materialne, czy zawodowe” (nr 74). □

ks. Michał Czelný, KUL

Seksmisja u komarów

Genetyka. No prawie. Naukowcy z londyńskiego uniwersytetu ICL na łamach czasopisma „Nature” opublikowali artykuł na temat zupełnie nowego sposobu walki z malarią. Wiadomo, że pasożyta odpowiedzialnego za jedną z najbardziej śmiertelnych chorób przenoszą samice komarów. Dostaje się on do organizmu wraz ze śliną komara w momencie ugryzienia. Szczepionki na malarię nie ma, leki są nieskuteczne, a sposoby na walkę z samymi komarami dotychczas były całkowicie bezużyteczne. Teraz jest nowa koncepcja. Naukowcy chcą hodować komary, które mogą płodzić tylko osobniki męskie. A to ma doprowadzić do unicestwienia całej populacji tych owadów. Przy braku samic populacje komarów nie są w stanie przetrwać.

Hodowla komarów, które będą dyskryminowały płęć, jest możliwa przez modyfikacje genetyczne. Chodzi konkretnie o wytwarzanie enzymu (endonukleazy), która będzie w pewnym sensie uszka-dzała DNA. □

Groby sprzed tysięcy lat

Archeologia. Polscy naukowcy znaleźli w Gebelein w Górny Egiptie grobowce z początków II tysiąclecia p.n.e., czyli sprzed 4 tysięcy lat. Zresztą nie tylko groby, ale także zupełnie nieznane rytu naskalne.

Gebelein to zespół stanowisk archeologicznych położony ok. 30 km na południe od Luksoru. Ponad 5 tys. lat temu był to obszar, gdzie rozwijało się jedno z państw, które później weszło w skład państwa faraonów. – Dotychczas miejsce to było zaledwie wspomniane w literaturze naukowej i w zasadzie nikt o nim nic nie wie – powiedział prof. Wojciech Ejsmond z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego i kierownik ekspedycji.

W sumie na badanym obszarze odkryto blisko 200 grobowców wykutych w skałach, w tym groby wysokich dostojników państwowych z czasów faraonów. □

za: GN (25/2014)

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Brazylii trwa piłkarskie święto – Mundial. O polskiej piłce nożnej więc tym razem nie będzie...

☺ Polscy siatkarze wygrali dwukrotnie w wrocławach 3:2 i 3:1 w swoim piątym i szóstym tegorocznym meczu Ligi Światowej. Polacy mają na koncie po trzy zwycięstwa i porażki i zajmują już 2 miejsce w grupie, właśnie za Wrocławem.

☺ Polska pokonała w Magdeburgu Niemcy 29:28 w rewanżowym meczu eliminacji mistrzostw świata piłkarzy ręcznych i awansowała do turnieju finałowego, który w styczniu 2015 r. odbędzie się w Katarze.

☺ Podobna sztuka udała się i paniom. Polskie piłkarki ręczne wywalczyły awans do turnieju finałowego mistrzostw Europy, który w grudniu odbędzie się na Węgrzech i Chorwacji. W meczu ostatniej kolejki grupy 3 kwalifikacji pokonały w Brnie Czeszki 25:22.

☺ oszykarze PGE Turowa Zgorzelec pierwszy raz w historii zdobyli mistrzostwo Polski.

W szóstym meczu finału Tauron Basket Ligi pokonali w Zielonej Górze obrońcę tytułu Stelmet 72:60 i wygrali rywalizację play-off 4-2.

☺ Zwycięstwo w GP Szwecji przypadło broniącemu tytułu mistrza świata Brytyjczykowi Taiowi Woffindenowi, który został także samodzielnym liderem klasyfikacji generalnej indywidualnych mistrzostw świata na żużlu. Na czwartym miejscu znalazł się Jarosław Hampel. Z zerowym dorobkiem punktowym turniej w Szwecji zakończył Krzysztof Kasprzak.

☺ Rozstawiona z numerem 1 Agnieszka Radwańska, sensacyjnie przegrała z Pawluczenkową 4:6, 6:3, 6:7 w meczu I rundy turnieju WTA na kortach trawiastych w Eastbourne i pożegnała się z turniejem na Wyspach Brytyjskich.

☺ Bartosz Huzarski (NetApp-Endura) był najlepszym z Polaków podczas tygodniowego Criterium du Dauphine. „Huzar” ukoń-

czył wyścig na 23. miejscu, jadąc aktywnie i uczestnicząc w etapowych ucieczkach. Huzarski wystartuje też w Tour de France.

☺ Mateusz Sawrymowicz zwyciężył w wyścigu na 1 milę Flowers Sea Swim na wodach otwartych. Flowers Sea Swim należy do trzynastki najbardziej prestiżowych zawodów open water na świecie. We wrześniu Polak był już pierwszy w prestiżowym RCP Tiburon Mile w San Francisco.

☺ W 2013 r. Tour de Polgone rozpoczął się we Wrocławu, w tym roku jeden z etapów zahaczy o Słowację. Kolejną nowością ma być start wyścigu w Chorwacji w 2015 r.

☺ Na koniec jednak... piłka nożna. Bowiem, w przedostatniej kolejce IV ligi Polonia Warszawa pokonała na wyjeździe MKS Przasnysz 4:2 i ma cztery punkty przewagi nad drugim Bugiem Wyszków, co oznacza jej awans do III ligi. „Czarne Koszule” po plaży klubu pokonują długą drogę powrotu do najwyższej klasy rozgrywek. □

Walka na śmierć i życie!

Ten dzień za pisze się w historii Warszawy. Jego bohaterem był prof. Bogdan Chazan – dyrektor Szpitala im. Świętej Rodziny, który odmówił zabicia bezbronniego dziecka.

Ta oczywista wydawać się mogło decyzja dała jednak asumpt do bezwzględnych ataków medialnych na jego osobę, a 13 czerwca w stolicy starty się dwa światy: obrońców życia i zwolenników ich likwidowania.

„Sumienie zostaw w zakrystii”, „Lekarzu nawracaj się sam” – to tylko niektóre z haseł, jakie skandowali uczestnicy lewackiej pikiety pod Sejmem. Zebrali, by zaprotestować przeciwko decyzji prof. Chazana, który odmówił usunięcia ciąży, powołując się na klauzulę sumienia. Grupy tych zacietrzewionych, pełnych nienawiści nieszczęśliwców nie podoba się to, że w Polsce są lekarze, którzy mają sumienie i nie chcą mordować nienarodzonych dzieci. Dlatego domagają się prawa do mordowania, choć nazywają to... „prawem do wyboru”. Protestujące, głównie feministki, podkreślały m.in., że nie chcą rodzić chorych dzieci, których – według nich – i tak nikt nie będzie kochał.

W pobliżu manifestacji tych przedstawicieli cywilizacji śmierci, wystawę „Wybierz życie” ustawili natomiast członkowie Fundacji Pro life – prawo do życia.

Jej reprezentantka, Kaja Codek skomentowała medialną nagonkę na dyrektora szpitala Św. Rodziny. – Jest pewne niezrozumienie sytuacji. To nie prof. Chazan spowodował, że kobiecie opisanej przez „Wprost” poczęło się chore dziecko. To poważnie chore dziecko pochodzi z in vitro... –W przestrzeni publicznej in vitro ukazywane jest jako dobrodziejstwo, tymczasem mamy kolejny przykład tego, że metoda ta zwiększa ryzyko wystąpienia wad rozwojowych. ... Ta kobieta zapłaciła mnóstwo pieniędzy i poczęła – w wyniku sztucznego rozrodu – dziecko chore. To tak naprawdę jest genozą jej obecnej sytuacji – twierdzi przedstawicielka Fundacji Pro.

Następnie obrońcy życia przenieśli się pod warszawski Szpital Świętej Rodziny. Tam pacjentki prof. Chazana zorganizowały wiec wsparcia dla niego. Solidarność z niezłomnym ginekologiem okazali także ci, którym po prostu zaimponowała jego postawa. „Jesteśmy z Tobą – mówiła Kinga Matecka-Prybyto, przedstawicielka zebranych pacjentek, składając podziękowania dyrektorowi placówki.

Dyrektor Szpitala Świętej Rodziny

poinformował natomiast zebranych, że dziecko kobiety opisywanej przez media ma szansę żyć długo. Zaznaczył, że są propozycje operacji i rokowania – wbrew medialnym doniesieniom – nie są złe. Prof. Chazan podziękował też dwóm innym dyrektorom warszawskich placówek, którzy również odmówili zabicia dziecka. Podkreślił, że bardzo się cieszy, iż matka ostatecznie zdecydowała się donosić ciążę. Prof. Bogdan Chazan zadeklarował również założenie Klubu Przyjaciół Świętej Rodziny. □

Tekst/fot. Agnieszka Piwar
Katolickie Stowarzyszenie Dziennikarzy

Teologowie moralisci solidarni z lekarzami

Solidarność i wsparcie wobec lekarzy, którzy korzystają z prawa do sprzeciwu sumienia w sytuacji, gdy „są zobowiązani do działań godzących w zdrowie i życie ludzkie od poczęcia do naturalnej śmierci” – wyrazili w przestawnym KAI oświadczeniu członkowie Stowarzyszenia Teologów Moralistów.

Oświadczenie

Członkowie Stowarzyszenia Teologów Moralistów solidaryzują się i wspierają tych pracowników służby zdrowia, którzy korzystają z prawa do sprzeciwu sumienia (klauzuli sumienia) w sytuacji, gdy są zobowiązani do działań godzących w zdrowie i życie ludzkie od poczęcia do naturalnej śmierci.

Przypominamy słowa świętego Jana Pawła II, skierowane w 2001 r. do katolickich lekarzy ginekologów: „Konflikt między presją społeczną a nakazami prawego sumienia może prowadzić do dylematu: czy porzucić praktykę zawodu lekarskiego, czy pójść na kompromis kosztem własnych przekonań. Stając wobec takiego problemu, winniśmy pamiętać, że istnieje droga pośrednia, dostępna dla katolickich pracowników służby zdrowia, którzy pozostają wierni swemu sumieniu. Jest to droga sprzeciwu sumienia, który winien być respektowany przez wszystkich, zwłaszcza przez prawodawców”.

Polskie ustawodawstwo w obecnym kształcie, przyznające pracownikom służby zdrowia prawo do korzystania z klauzuli sumienia, należy uznać za niespójne i wymagające korekty, jeżeli jednocześnie przymusza ich do współdziałania w tym, co w sumieniu uznają za godzące w fundamentalny nakaz Kodeksu Etyki Lekarskiej: „Najwyższym nakazem etycznym lekarza jest dobro chorego” (KEL, art. 2).

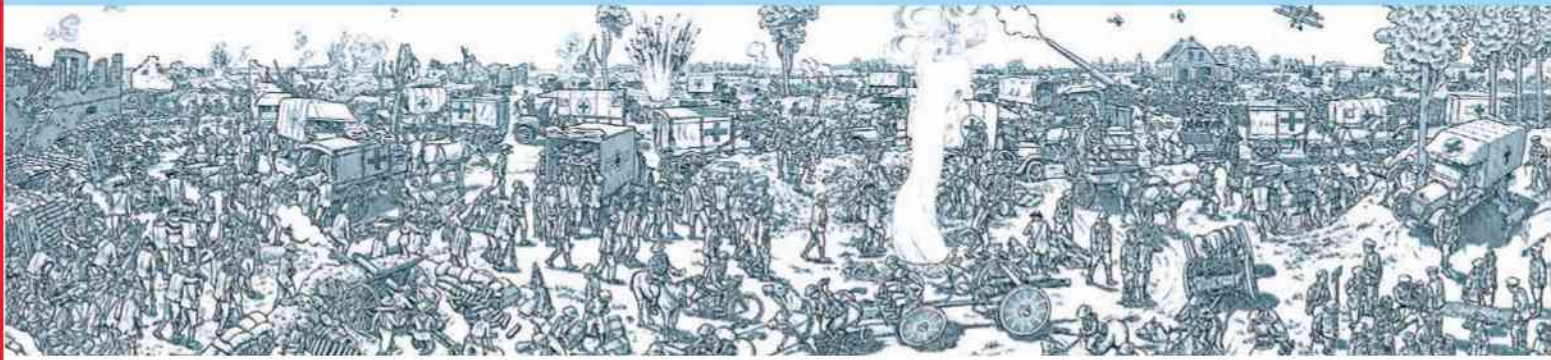
Obserwowane dzisiaj próby medialnego piętnowania, ostracyzmu, a nawet groźby wyciągania konsekwencji służbowych wobec pracowników medycznych korzystających z prawa do klauzuli sumienia uważamy za niedopuszczalny atak na fundamentalne i konstytucyjnie zagwarantowane prawo do wolności sumienia. □

W imieniu Stowarzyszenia Teologów Moralistów
Ks. prof. dr hab. Marian Machinek MSF – przewodniczący

WARSZAWA | W Sekretariacie Episkopatu Polski w Warszawie miała miejsce wyjątkowa uroczystość – wręczenie izraelskich medali „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”. Tytuł ten przyznawany jest osobom, które w czasie II wojny światowej ratowały Żydów. Przewodniczący Episkopatu Polski podkreślił, że wyróżnienie jest zwróceniem uwagi na ludzi heroicznych, czyli „ludzi, którzy w obliczu zagrożenia śmiercią ryzykowali swoje życie i życie swojej rodziny – powiedział abp Stanisław Gądecki. – Tutaj, w naszym przypadku, chodzi tylko o osoby duchowne, o siostry zakonne. Ma to zwrócić uwagę, że w dużej mierze ta pomoc i ratunek dla Żydów w czasie holokaustu szły z klasztorów”. Tytułem „Spra-

wiedliwy wśród Narodów Świata” uhonorowane zostały dwie siostry zakonne – Serafia Adela Rosolińska i Kornelia Jankowska oraz trzej księża: Mikołaj Ferenc, Antoni Kania i Jan Raczkowski. Wszyscy pośmiertnie.

BRUKSELA | Kandydat na Przewodniczącego KE powinien być człowiekiem, który szanuje demokratyczne prawo opinii chrześcijańskiej do zmiany prawa europejskiego – podkreślają działacze Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej „Jeden z nas”. Działacze inicjatywy oskarżają KE o współodpowiedzialność za finansowanie aborcji i eksperymenty na ludzkich embrionach. Wybór nowego przewodniczącego KE planowana jest na połowę lipca br. □

Metro Montparnasse

W tym roku minie 100 lat od wybuchu I wojny światowej.

W związku z tym w wakacje warto będzie zwiedzić korytarze... stacji paryskiego metra: Montparnasse.

Z okazji rocznicy wybuchu „wielkiej wojny” na stacji tej pojawią się wielkie grafiki Joe Sacco, które odtwarzają sceny pierwszych dni

bitwy nad Sommą. Panorama bitwy z 1916 roku, pod nazwą „Byliśmy tam”, zawisnie 1 lipca na dwa miesiące właśnie w korytarzach metra. Każdy „obrazek” ma około 7 m długości, a ich ciąg daje 130 metrów panoramy związanej z bitwą.

Jan Kciuk

Sacco jest rysownikiem urodzonym na Malcie, wychowanym w Australii, a mieszkającym obecnie w amerykańskim Portland. Rysownikowi udało się jednak odtworzyć wiele detali bitwy, które nie zawsze od razu dostrzeżemy. Jest to szansa dla tych, którzy będą się na „Montparnasse” w letnie miesiące np. częściej przesiadali. Dla innych warto dodać, że praca Sacco ukazała się także w formie książkowej. □

KRZYŻÓWKA NA DZIEŃ PIERWSZEJ KOMUNII ŚW.

PROONUJE: MDz

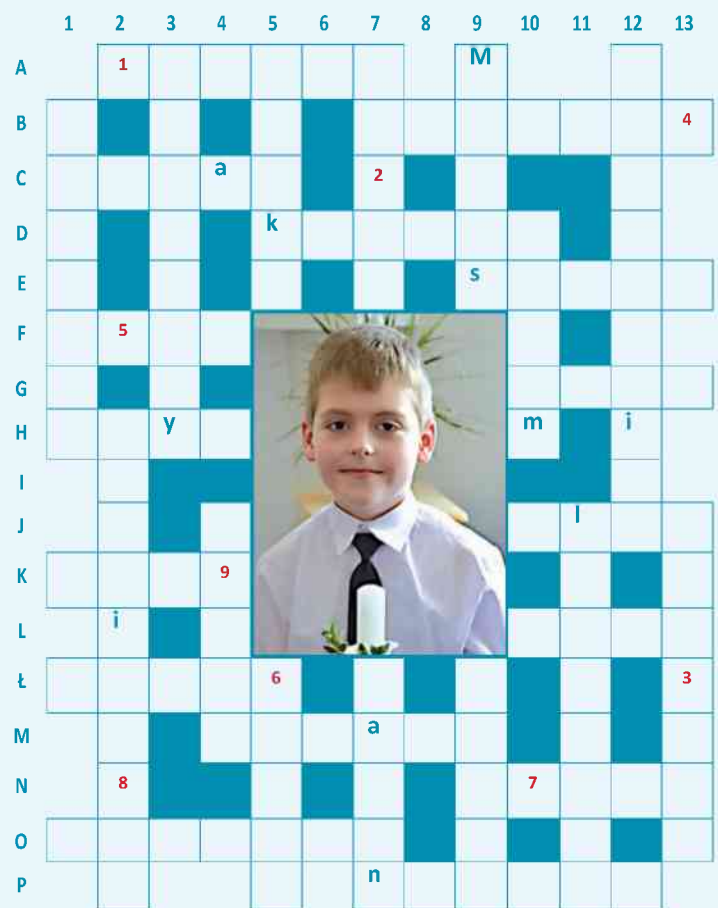
Poziomo: A-2. Zwrotka wiersza. B-7. Rzecz posiadająca pozorną, powierzchowną świetność. C-1. Ikona. D-5. Roślina o soczystych, zgrubiałych łodygach pokrytych kolcami, rosnąca na pustynnych obszarach Ameryki Śr. i Pot. E-9. Obiekt handlowy. F-1. Lewobrzeżny dopływ Dunaju. G-10. Rama z szybą. H-1. Włoskie miasto, miejsce narodzin św. Franciszka i św. Klary. J-10. Program, projekt. K-1. Kończy noc. L-10. „Kierownica” samolotu. Ł-1. Kompletny zespół czynników dziedziczenia zawarty w zredukowanej liczbie chromosomów osobnika. M-4. Pali, płaci i zdrowie traci. N-9. Skrzydlaty koń Zeusa (wg mit.gr.). O-1. Rodzaj modlitwy błagalnej. P-7. Liczba egzemplarzy jednego wydania książki lub czasopisma.

Pionowo: 1-B. Spożywanie hostii. 2-H. Odpuszcza grzechy w konfesjonale. 3-A. Trudne lub niemiłe sytuacje, wielkie kłopoty. 4-J. Poziomy element konstrukcyjny oddzielający poszczególne kondygnacje budynku. 5-A. Kamień szlachetny wprawiony w pierścienek. 6-Ł. Potrawa rzucana przez Boga Izraelitom w czasie ich wędrówki po pustyni. 7-A. Konopie manilskie. 7-Ł. Belka zakończona żelazną głowicą, służąca w starożytności i w średniowieczu do burzenia murów. 9-A. Znak odejmowania. 9-Ł. Ptak, „wielbiciel” czereśni. 10-D. Tłuszcz zwierzęcy, zwłaszcza zajęczy. 11-J. Ogół obrzędów i ceremonii kościelnych. 12-A. Teren lub pomieszczenie do ćwiczeń w strzelaniu. 13-J. Środek stosowany w celu uśpienia chorego. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 9 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK 17/2014: „Ukraina”.

Poziomo: amfora, rozum, laminat, latarka, dawca, szpik, szatniarz, obtok, kwant, aula, faul, peron, amper, inkubator, pikle, nawóz, Rowceki, prawnik, audyt, ataman. **Pionowo:** Grodno, brewiarz, szkwał, lewa, mlaskanie, matka, lekarka, obrona, zbawca, Alabama, tęcza, szklarnia, widz, powódź, nasienie, rozeta. □

Uroczystość Świętego Piotra i Pawła - 29 czerwca 2014

Msza Święta w Parku Jana Pawła II w Issy-les Moulineaux, godz. 10.30 w związku z zmianą nazwy tutejszego parku na Parc de Saint Jean-Paul II. Mszy św. przewodniczy Ksiądz biskup Michel Aupetit, ordynariusz Diecezji Nanterre, przy udziale władz miejskich, z udziałem mera - André Santini.

Zapraszamy wszystkich Rodaków do wzięcia udziału w tej wyjątkowej uroczystości!

On sent déjà l'été

Mais certaines odeurs pestilentielles viennent perturber notre odorat.

Encore une affaire d'écoutes... C'est une constante de la vie politique polonaise – des gens enregistrent des conversations d'hommes ou de femmes politiques qui se rencontrent en privé et les publient ensuite dans la presse, après un temps plus ou moins long de gestation. Parfois, on a l'impression que tout est organisé pour que M. ou Mme X (Iksiński ou Iksińska) rencontre M. ou Mme Y (Igrekowski ou Igrekowska). Ils parlent, papotent, refont le monde, disent que Untel ou Unetelle est nul (~le), qu'il faut le (la) remplacer par quelqu'un d'autre de plus grande valeur aux yeux du (de la) promoteur (~trice), ou que telle loi ne fait pas l'affaire de quelques-uns et qu'il faut la changer dans un autre sens. On est en terrain glauque, là où se rencontrent la politique, le business et les media. « Si tu ne sais pas de quoi il s'agit, c'est que c'est une affaire de gros sous », clame un dictionnaire polonais. C'est l'arrière-cour de la scène politique polonaise, que l'on ne nettoie pas souvent, son local à poubelles en quelque sorte, jonché de débris. Tous les partis ou presque y sont passés. La plus grosse affaire, c'est celle du SLD dont le gouvernement, il y a une dizaine d'années, est tombé à cause de l'affaire Rywin – une tentative de corruption visant à faire changer une loi interdisant aux organes de presse nationaux de posséder des chaînes de télévision nationales. Plus tard, c'est le parti de Lepper, Samoobrona, et le PiS qui ont été pris la main dans le sac – je ne me souviens plus pourquoi –, puis le PSL ou quelque de ses anciens barons pour une affaire passée dans les oubliettes. Maintenant, les conservateurs polonais jubilent en constatant que les libéraux, au plus haut niveau de l'État, se sont eux-aussi pris les pieds dans le tapis. Il y a deux semaines environ, l'hebdomadaire Wprost a publié les enregistrements de conversations de membres du gouvernement, datant de juillet

2013, qui ne sont pas à l'avantage de ces derniers. Rien n'empêche un ministre, en l'occurrence Bartłomiej Sienkiewicz, chargé du portefeuille de l'Intérieur, arrière-petit-fils de l'auteur de Quo vadis ?, d'aller au bistrot boire un pot avec le président de la Banque de Pologne (NBP), Marek Belka, ancien ministre des Finances du dernier gouvernement SLD, il y a dix ans. D'après ce que j'ai pu comprendre dans le brouhaha médiatique qui s'est déclenché, en échange d'un service en faveur du gouvernement, Belka aurait demandé la tête du ministre des Finances de l'époque, Jacek Rostowski, débarqué en novembre dernier et remplacé par un petit jeune – du donnant donnant, pour que la majorité redore son blason vis-à-vis de l'opinion publique avant les élections de 2014 ou pour aider l'État polonais ? Était-ce une simple conversation de comptoir, comme l'affirment les intéressés, ou le début d'un complot comme l'affirme l'opposition ? Comment se fait-il que des conversations privées aient pu être enregistrées ? Que faisaient les gardes du corps chargés de protéger les personnalités politiques en fonction ? Qui s'est livré aux enregistrements, de quel droit, qui a installé le matériel, comment, dans quel but, pour quel commanditaire, le propriétaire du restaurant où s'est déroulée la rencontre était-il de mèche, pourquoi cela ne sort que près d'un an après ? Les questions sont nombreuses. L'opposition, qui accuse le Premier ministre d'avoir « mandaté » son ministre, s'agite en demandant la démission du gouvernement et la tenue d'élections anticipées. Donald Tusk exclut cette hypothèse. Bref, on nage encore une fois en plein délire médiatique et politique. Mais les vacances arrivent, tout cela risque d'être étouffé d'une manière ou d'une autre, surtout à l'approche de l'échéance des élections locales et régionales, à l'automne. À moins qu'il n'y ait de

nouveaux rebondissements, comme dans les feuillets... de l'été.

Enfin les vacances

Le soleil, la détente et la route

Vous qui allez sous peu prendre la route de l'Est, vous serez certainement heureux d'apprendre que cette année la Pologne a ouvert un tronçon d'autoroute de 19 km, sur l'A1, pour compléter le tracé entre Łódź et la Baltique. Avec un retard de deux ans par rapport à l'échéance initiale, on peut faire d'une seule traite les 290 kilomètres qui séparent le centre de la Pologne de la mer. Autre bonne nouvelle, le pont de Mszana, dont les travaux ont duré sept ans, ce qui obligeait à faire un détour de 10 km pour contourner 400 m, a enfin été ouvert, ce qui permet, toujours sur l'A1, de rejoindre la République tchèque sans obstacle depuis Katowice. L'A1 est prête à 70 %, il reste encore le tronçon Łódź-Katowice à construire ou à en terminer ce qui est en cours. Au total, notre pays compte 1520 km d'autoroutes. Outre l'A1 dont l'axe est nord-sud, il y a l'A2, d'est en ouest, qui relie la frontière allemande, à partir de Świecko, à Varsovie, et l'A4, est-ouest aussi, qui part de la frontière, à Jędrzychowice, et qui conduit sans interruption jusqu'à Tarnów. Au-delà plus à l'est, il y a encore du travail à faire pour les deux autoroutes. Bonne route ! □

Klinika Budzik

Kol, jny sukces Kliniki Budzik. Ze śpiączki u ybudził się tu 14-letni Cyprian. To ósmý taki pa, jent warszawskiego ośrodka.

– Z wielką radością spieszmy z informacją, iż komisja medyczna Kliniki wydała orzeczenie o wybudzeniu ze śpiączki kolejnego pacjenta: 14-letniego Cypriana – czytamy na stronie kliniki.

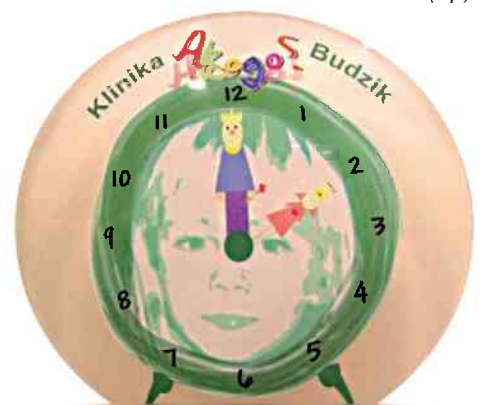
Cyprian trafił do Budzika 30 stycznia w stanie głębokiej śpiączki, w którą zapadł w wyniku zatrzymania akcji serca po poważnym poparzeniu w grudniu 2013 r. Po 6 miesiącach, dzięki wysiłkowi zespołu

medycznego, rehabilitacyjnego i pielęgniarskiego jest dziś w pełni wybudzony, choć przed nim jeszcze długa droga powrotu do pełnej sprawności.

Klinika Budzik jest jedynym w Polsce ośrodkiem rehabilitacyjnym dla dzieci w śpiączce. Działa on przy Centrum Zdrowia Dziecka od 15 lipca 2013 r. Ośrodek realizuje program leczenia dzieci ze śpiączki finansowany przez NFZ, dzięki czemu rehabilitacja i pobyt są dla pacjentów bezpłatne.

Pacjent może być leczony w Budziku do 12 m-cy (z możliwością przedłużenia o kolejne 3-mce). Przez cały czas z pacjentem przebywa jego rodzic lub opiekun, który jest

czynnie włączony w proces rehabilitacyjny. Obecnie Klinika ma wolne łóżka i w każdej chwili może przyjąć nowych pacjentów. □ (op)

Relikwie w Musée Fourvière w Lyonie

Maria- Teresa Diupero

„Jeżeli tylko dotknę Jego płaszcz, będę uzdrowiona” (Mk, 5; 25-35)

W Musée Fourvière w Lyonie – przylegającym do Bazyliki Notre Dame de Fourvière – możemy obejrzeć niecodzienną wystawę, zatytułowaną „Relikwie i relikwiarze”, która proponuje nowe spojrzenie na kult świętych.

Kult ten, zapoczątkowany ponad 2000 lat temu, przeżywa dziś we Francji swoje odrodzenie. Ekspozycja gromadzi tysiąc relikwiarzy, różnych epok, pochodzących z różnych krajów, muzeów – Francji i świata, ze zbiorów Musée Fourvière, kolekcji tutejszej diecezji i kolekcji prywatnych.

Wszystkie relikwiarze łączy jedno: każdy z nich jest „zbiorem” modlitw, próśb, podziękowań, zanoszonych do świętego, którego dany relikwiarz reprezentuje.

Kult relikwii rozwinął się już w pierwszych wiekach chrześcijaństwa, wraz z czcią, jaką otaczano grób świętego Piotra. Szczególnie popularny w średniowieczu, przeżywał na przestrzeni wieków chwile zapomnienia.

Od początku wyjątkową czcią otaczane były relikwie Chrystusa: całun, relikwie Męki Pańskiej, sprowadzone przez św. Helenę z Jerozolimy, ok. 300 r. Wraz z kultem świętych rozwijała się sztuka liturgiczna, sztuka złotnicza, w postaci pięknych relikwiarzy, w których umieszczano poszczególne relikwie. W znaczeniu pierwotnym relikwia jest częścią ciała, kości, które przetrwały do dziś. Czasem może to być przedmiot, ubranie świętego, naznaczone jego krwią. Kult reli-

kwii odzwierciedla pragnienie bliskości ze świętym, naśladowanie go, a także powierzanie mu swych intencji modlitewnych. Według prawa kanonicznego, wyróżniamy trzy typy relikwii: – pochodzące z głównych części ciała: głowa, serce etc, 2- relikwie pozostałych części ciała: palec, żuchwa, etc, 3- relikwie, które były w kontakcie z Chrystusem i ze świętymi, przedmioty, które mogły dotknąć prawdziwych relikwii. Ponadto relikwie dzielimy na trzy klasy: 1- związane z życiem Chrystusa, 2- związane ze świętym, 3- przedmioty, które były w kontakcie z wymienionymi relikwiami.

Wystawa lionńska podzielona jest na trzy działy: (I) relikwie Świętej Rodziny: fragment żłóbka Dzieciątka Jezus, kawałki kija Świętego Jozefa i sukni Maryi, pozostałości domku w Loreto; relikwie Męki Pańskiej: relikwie krzyża świętego, gwoździe z krzyża, fragmenty korony cierniowej (II), relikwie świętych: m.in. świętego Franciszka, św. Klary, św. Franciszka de Sales, św. Marii Magdaleny, św. Matgorzaty Marii Alacoque, św. Bernardetty. W tym dziale mieszczą się relikwie świętych „regionalnych”, przede wszystkim pierwszych męczenników chrześcijańskich Lyonu: świętego Pothin, św. Blaudine, ponadto odnajdujemy tu relikwie św. proboszcza z Ars: Jean-Marie Viannay. (III) relikwie Papieskie: mitrę świętego Jana Pawła II, piasek I trzewik Piusa IX.

Relikwie, których autentyczność jest oddzielnym tematem, pozostającym w gestii specjalistów, były łącznikiem między wiernymi,

relikwiarz Świętej Rodziny

Mitra św. Jana Pawła II

relikwiarz Saint Pothin

a Bogiem, ale jak mówi rektor Bazyliki, bp Patrick Le Gal: ... Nie zatrzymujemy się wyłącznie nad tym, co widzialne. Oby piękno relikwiarza wprowadzało nas w sferę sacrum, w atmosferę świętości, aby przybliżyło nas do świętego, którego relikwie on nosi. Wielką radością jest zachwyć nad dziełem sztuki, ale jeszcze większą radość stanowi spotkanie z przyjaciółmi Boga: ze świętymi.”

Wystawa będzie czynna do 21 września; można ją oglądać, kontemplować, i przeżywać razem „świętych obcowanie” w godz.: 9-12 i 14- 17.30. □

Grzywna dla księdza za pomoc bezdomnym?

Skazania na zapłatę grzywny w wysokości 12 tys. euro zażądała prokuratura dla 70-letniego ks. Gérarda Riffarda z Saint-Etienne, który dawał schronienie bezdomnym w lokalu należącym do parafii.

Od czterech lat duchowny kieruje stowarzyszeniem Anticyclone, zajmującym się pomocą ludziom niemającym miejsca zamieszkania.

Siedem lat temu ks. Riffard zaczął przyjmować ich na nocleg w swoim mieszkaniu. Ich liczba wzrosła do 40, w tym wielu pochodzących z Konga. Spali oni w przykościelnej sali parafialnej. Duchowny przyjmował ich mimo zakazującego mu tego rozporządzenia władz miasta z lutego 2013 r. Uznały one, że pomieszczenia te

nie spełniają „norm bezpieczeństwa”.

Ks. Riffard podkreśla, że państwo ma wynikający z prawa obowiązek zapewnienia dachu nad głową osobom ubiegającym się o azyl, czego nie robi. Wskazuje na konflikt między tym, co mu się zarzuca, a obowiązkiem niepozostawienia bez pomocy ludzi znajdujących się w sytuacji zagrożenia. – Robimy, co możemy środkami, jakie mamy do dyspozycji. Nie wypełniamy wszystkich norm mieszkaniowych, bo nie jesteśmy tego typu strukturą – wyjaśnia duchowny, który

otrzymał wsparcie ordynariusza diecezji, bp. Dominique’a Lebruna.

Kapitan odrzuca też zarzut sądu, że otwierając drzwi kościoła i sąsiednich pomieszczeń, wspiera nielegalną imigrację. Jego adwokat powołuje się na fakt, że jego klient pomaga ludziom w sytuacji niewywiązywania się państwa z zapewnienia im prawa do tymczasowego miejsca zamieszkania, i domaga się uniewinnienia ks. Riffarda. Sąd w Saint-Etienne ma wydać wyrok w tej sprawie 10 września. □

Obraz El Greco w Siedlcach

Piotr Witt

„Święty Franciszek otrzymujący stygmaty” grecko-hiszpańskiego malarza nabrali nowej aktualności z okazji wyboru papieża Franciszka. Obca jest z nim obrazem od ponad czterdziestu lat i dopiero niedawno miałem okazję objrzeć go w naturze, w muzeum diecezjalnym w Siedlcach.

Najmniej znany jest udział dziennikarzy w uratowaniu cennego dzieła sztuki. Gdyby nie czujność niektórych z nich „Święty Franciszek” przypadłby może na zawsze. Po raz pierwszy oficjalna konferencja na temat obrazu była zorganizowana w maju 1974 roku. Konserwator wojewódzki, pan Kowalczyk-Kochanowski powiadomił prasę, a za jej pośrednictwem naród o znalezieniu obrazu i potwierdzeniu jego autorstwa. Mamy El Greca! Z pośrednio, lub bezpośrednio zainteresowanych odkryciem nie zaproszono na konferencję tylko pięciu osób: pani Izabeli Galickiej i Hanny Sygietyńskiej, które obraz odkryły, pani Blizińskiej i Ortweinowej, które go wykonserwowały oraz profesora Marconiego, który nadzorował konserwację. Obyczaj nie uległ zmianie wraz z przemianami ustrojowymi. Oglądamy obecnie na fotografiach w mediach osoby, które nigdy z obrazem nie miały nic wspólnego.

Afera ciągnie się od pięćdziesięciu lat. To właśnie w maju 1964 roku dwie młodziutkie historyczki sztuki, podczas inwentaryzacji zabytków zobaczyły obraz nad kanapą księdza Sępnia, proboszcza parafii w Kosowie Lackim. Pomyślały, że to może być... El Greco i podzieliły się odkryciem z profesorem Michałem Walickim. Wielki znawca sztuki dawnej redagował wówczas Biuletyn Historii Sztuki. Na podstawie zdjęć uczony znany z fenomenalnej pamięci wzrokowej potraktował na serio sugestię obu pań i zaproponował im napisanie artykułu. Publikacja w naukowym czasopiśmie miała tę dobrą stronę, że zmusiła młode absolwentki do przeprowadzenia specjalistycznych studiów. Ale nie zainteresowała nikogo, mimo iż autorki przedstawiły bardzo rzeczowe argumenty. Na nikim nie wywarło to wrażenia. Dopiero w marcu 1967 r. artykuł trafił przypadkiem do rąk dziennikarza z Łodzi. Red. Roman Janistański przejął się wiadomością i wysłał komunikat do PAP-u. Depesza, nieszczęście chciało, ukazała się 1 kwietnia i wszyscy uznali ją za żart primaaprilisowy. Tylko redaktor Józef Majkut ze „Słowa Powszechnego”, który sam, poprzedniego dnia, odbierał dalekopis docenił powagę informacji i napisał artykuł. Wiadomość ukazała się 2 kwietnia.

Dopiero po tym artykule do Kosowa Lackiego zjechały się autorzy: dr Marek Rostworowski z Krakowa, dr Janina Michałkowska z Warszawy i sam kustosz malarstwa w Muzeum Narodowym w Warszawie prof. dr. Jan Białostocki. Uczni od początku odrzucili autorstwo El Greca. Wynieśli obraz przed plebanie, by mu się lepiej przyjrzeć. Wyrok był jednoznaczny. – Gdyby jakiś uczeń El Greka tak namalował czaszkę to by go mistrz wyrzucił z pracowni – powiedział któryś. – A ta ręka! – zauważył drugi – ręce El Greka są sławne, a ta jest jakaś taka... W ślad za oględzinami Express Wieczorny zamieścił na pierwszej stronie wywiad z dyrektorem Galerii Malarstwa Obcego w MN w Warszawie. „El Greco – na pewno nie! – oświadczył prof. Białostocki. I tylko nieliczni czytelnicy specjalistycznego Biuletynu Historii Sztuki znali odmienną opinię innego wielkiego autoritetu. Profesor Jose Cudiol z Madrytu, poproszony o opinię, odpisał na podstawie zdjęć, że pewnie to jest El Greco, tyle, że z definitywnym stwierdzeniem należy się wstrzymać dopóki nie zobaczy się obrazu w naturze.

W Poznaniu urządzono wystawę malarstwa hiszpańskiego. Poznań ma największą w Polsce kolekcję tego malarstwa dzięki zbiorom podarowanym niegdyś przez rodzinę Raczyńskich. Przyjechali Hiszpanie, ale obrazu obejrzeć nie mogli, ponieważ kustosz Muzeum Poznańskiego, pani dr. Anna Dobrzycka wykluczyła go z wystawy, jako nie będącego autorstwa El Greca. Znowu negatywną opinię zakwestionował dziennikarz. Małgorzata Szejnert w „Literaturze” napisała artykuł „A może to jest El Greco?”. Wątpliwości miał również ordynariusz siedlecki. Biskup Wacław Skomorucha zlecił po prostu przeprowadzenie konserwacji. Pewnego dnia oczom pań Blizińskiej i Ortweinowej spod warstwy przemalowania ukazała się złota delta. Pierwsza litera greckiego podpisu autora. Nie było już wątpliwości.

Od tego czasu ordynariusz siedlecki przezornie ukrył dzieło w pałacu biskupim. Z obawy przed kradzieżą – obraz przedstawia dużą wartość materialną – ocenia się go dzisiaj na 3 mln euro, ale również z obawy przed zawłaszczeniem przez... państwo. Być może do uszu biskupa trafiły wiadomości o obrazach Johanna Philipa Mocka, które dyrektor Lorentz pożyczył na wystawę od wdowy po kolekcjonerze Wydźdze po czym odmówił oddania. Może słyszał również o podobnym losie dzieł „pożyczonych” od pani Marii Eysmontowej, wdowy po Franciszku – b. prezesie Zachęty. Ostrożność ordynariusza w każdym razie nie była bezpodstawna.

Minęły lata. Właściwie dopiero niedawno obraz wyszedł na światło dzienne w Muzeum Diecezjalnym w Siedlcach chroniony pancerną szybą.

Niewątpliwie dziennikarze i biskup siedlecki mieli wielkie zasługi w uratowaniu obrazu dla narodu. Niesprawiedliwość wyrządzono jednak odkrywczynom. Kiedy autorstwo El Greca nie ulegało już wątpliwości, autorzy zaczęli mówić o „intuicji” młodych historyczek. Legenda powtarzana do dziś. Nie! To nie była tylko intuicja przypadkiem potwierdzona. W swoim artykule odkrywczynie wykazały wszystkie cechy charakterystyczne malarstwa autora: ślad pędzla „w jodełkę”, biały grunt – charakterystyczny dla wczesnego okresu jego twórczości, niezwykłą kompozycję, charakterystyczne pochylenie postaci, formuła rąk, twarzy. Wszystko to wyczyły, spotykając się z powszechną ignorancją. Opisałem historię szczegółowo czterdzieści lat temu, w 6-tym numerze „Sztuki” z 1974 roku, w eseju pt. „El Greco – Zmartwychwstanie, Ekstaza, Złożenie do Grobu”. Dzięki temu artykułowi odkrywczynie otrzymały fundusz na wycieczkę naukową do Hiszpanii, o czym nie omieszkały zawiadomić redakcji pisma. □

Pielgrzymowanie do Lourdes

W dniach 28 maja – 1 czerwca odbyła się 139 Europejska Pielgrzymka Polaków do Lourdes, zorganizowana przez Polską Mięć Katolicką we Francji i Polskie Zjednoczenie Katolickie Regionu Paryskiego. Tegoroczne Credo Pielgrzymki: Wierzę w Syna Bożego. Przez Chrystusa, z Chrystusem, w Chrystusie. Przez wiarę i chrzest do świadectwa.

Była to jednocześnie VI Pielgrzymka Młodzieży i zarazem Pierwsza Harcerska Pielgrzymka do Lourdes zorganizowana przez Pierwszą ZHP Scouts Polonais Paris Collegium Nobilium, drużynę harcerską działającą przy PMK we Francji. Ks. bp Wiesław Lechowicz, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji patronował przedsięwzięciu. Kierownictwo duchowe nad nami objął Ks. inf. Stanisław Jeż, rektor PMK we Francji, który ugościł nas, harcerzy, w Polskim Domu „Bellevue” w Lourdes.

Dzięki niemu ten Polski Dom tętni życiem i modlitwą, nadzieją i wiarą. W domu tym zdobywa się sprawność miłości (harcerska też taka powinna być). Ks. Krystian Gawron objął kierownictwo liturgiczne i kierował nami w modlitwie i modlitwą wspierał nas w duchowym wymiarze Pielgrzymki. Gościem specjalnym był też ks. prof. Tadeusz Guz, filozof, teolog, nauczyciel akademicki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. „Dla zwolennika ideologii gender bycie kobietą i mężczyzną to rola, zaś dla chrześcijanina to powołanie.(...) Rola a powołanie to zasadnicza różnica. Być kobietą i być mężczyzną to nie są role, które można przyjąć lub odrzucić, jak w teatrze, to nie gra, która z istoty swojej ma początek i kres, lecz realne życie przeznaczone wolą Stwórcy do wiecznego istnienia” – powiedział na konferencji skierowanej do młodzieży.

Harcerze spełniali służbę we wszystkich oficjalnych Ceremoniach Pielgrzymki: oprowadziliśmy pielgrzymów śladami Św. Bernadety, opowiadając o jej życiu, okolicznościach objawienia, ale także

na niezdobytym, średniowiecznym zamku, o korzeniach samych i nazwy tego miasta, stużyliśmy podczas Mszy św. Międzynarodowej w Bazylice Saint Pieu X i na Procesji Eucharystycznej, na Drodze Krzyżowej, jak również podczas Procesji Maryjnych, gdzie nasi harcerze śpiewali w międzynarodowym chórze polską zwrotkę „Po górach, dolinach...”, odmawiali oficjalną polską część różańca i, dzielnie przeciwstawiając się pogodzie, w procesjach chronili dłońmi ogień święcy, symbol wspólnoty chrześcijańskiej a zarazem naszego harcerskiego, skautowego płomienia zaangażowania, służby, nadziei na pokój i na lepszy świat. Harcerscy pielgrzymi dostępowali wszędzie w Lourdes zaszczytu pierwszeństwa, np. w wielogodzinnych kolejkach do kąpeli w źródle Grotty. Wszystkie nasze harcerskie, rodzinne intencje i prośby – o wytrwałość ducha, zawierziliśmy Maryi. Jest siła wiary, braterstwa i transcendentalnej, uzdrawiającej mocy w tym miejscu.

I tak wzmocnieni przez łaski miłości, z Grotty i z Polskiego Domu płynące, wróciliśmy do domów naszych, z zaufaniem patrząc w przyszłość, aby spełniać się w zadaniach życia naszego na świętości drodze, której celem jest Bóg, kres naszego poznania. □

Do zobaczenia za rok, na następnej Pielgrzymce do Lourdes!

phm. Ewa Winiarowska Scibilia

*Komendant Pierwszej Harcerskiej Pielgrzymki do Lourdes
Drużynowa Pierwszej ZHP Scouts Polonais Paris Collegium
Nobilium, ewa.winiarowska@zhp.net.pl*

20-lecie kapłaństwa ks. Zdzisława Początko

Wspólnota katolicka z La Ricamarie i Roche la Molière w Loire przeżyła w niedzielę 25 maja 2014 roku niezwykle wzruszające momenty z okazji 20-lecia służby kapłańskiej księdza Zdzisława Początko.

Na Mszy Świętej obecny był pan konsul generalny Dariusz Wiśniewski, licznie reprezentowani dawni parafianie z Burgundii, poczty sztandarowe, przedstawiciele wszystkich organizacji polonijnych, jak również licznie zgromadzeni parafianie z: La Ricamarie i Beaulieu z Roche la Molière, Saint Etienne.

Podczas uroczystej Mszy Świętej nasz duszpasterz podziękował panu Bogu za opiekę w tej swojej pracy, a chór parafialny jak również dzieci w strojach krakowskich zaakcentowały tę uroczystą atmosferę. Pieśni i modlitwy uniósł się do Nieba, wraz z prośbami, o dalsze taski dla naszego drogiego jubilata.

Ksiądz dziekan Zdzisław bardzo zaangażowany jest w działalności miejscowej Polonii, pełniąc często rolę koordynatora, pomocnika wśród dość licznych organizacji. Jego uśmiech, pozytywne nastawienie

wzbudza poparcie i nieukrytą sympatię nie tylko parafian, ale również osób niewierzących.

Po zakończeniu Mszy Św. wszyscy parafianie i zaproszeni goście udali się do Domu polskiego nazywanego potocznie „salka polska” na wspólne spotkanie, czyli aperitif. A następnie na uroczysty obiad, przeplatany polskimi piosenkami, śmiechem, który trwał aż do wieczora.

Drogi Księżu dziękujemy z całego serca za Twą dobroć, Twój optymizm, zrozumienie, zaangażowanie i liczne zmiany w naszej parafii. Dzięki Tobie coraz więcej dzieci i młodzieży uczęszcza na Msze Święte. Prosimy naszego Stwórcę w niebie o zdrowie i wiele task w kontynuowaniu duszpasterstwa, naszego drogiego jubilata. □

W imieniu wdzięcznych parafian Zofia Charroin

Pierwszy raz taka radość

ks. Bogdan Łoś

Po czterech przygotowaniach, w Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, uczniowie klas III z parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przystąpili w swoim życiu do Pierwszej Komunii Świętej.

Samą uroczystość komunijną, poprzedziły dwudniowe intensywne spotkania, w czasie, których dzieci pogłębiały swoją wiarę, w pukającego do ich serc, Chrystusa. Na dwa dni przed tym doniosłym wydarzeniem, odbyła się próba generalna, natomiast 7 czerwca, wszystkie dzieci przystąpiły, po raz pierwszy, do sakramentu pokuty i pojednania. Pełne przejęcia i w skupieniu, z niecierpliwością, czekały na wyteskioną niedzielę, która niebawem nadeszła.

Z racji tego, że pierwszokomunijnych dzieci było aż 120, uczestniczyły one w Mszy świętej w dwóch grupach – pierwsza o godzinie 9, zaś druga o godzinie 11. W kościele zgro-

madziły się też licznie ich rodziny i goście. Obie Msze św. sprawował proboszcz polskiej parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, ks. dr Wacław Szubert. W swojej pouczającej homilii, porównał on każde dziecko do „domku nazaretańskiego”, w którym zamieszka sam Pan Jezus. Dzieci z wielką uwagą i przejęciem przyjęły, do swych dziecięcych serc, Ciało Chrystusa. Wspomnieć należy, iż oprócz rodzin, na tym parafialnym święcie, obecni byli wychowawcy i nauczyciele dzieci, wraz z kierownikiem polskiej szkoły, panem Konradem Leszczyńskim.

Na drugi dzień – w święto Matki Kościoła – wszystkie dzieci zgromadziły się na Mszy

św. o godzinie 11., podczas której odbyło się odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych i akt oddania Matce Bożej. Było to bardzo ważne i znaczące wydarzenie w kształtowaniu osobowości chrześcijańskiej tych młodych ludzi. W obecności rodziców, dzieci wyrzekły się zła i wyznały wiarę w Trójjedynego Boga.

Należy też wspomnieć, że w Białym Tygodniu dzieci pierwszokomunijne, licznie i chętnie, uczestniczyły w nabożeństwie czerwcowym i wieczornej Mszy św. Uroczystości związane z Pierwszą Komunią Św. kończyły się w piątek 13 czerwca, podczas pielgrzymki do bazyliki Sacre Ceare.

Do tego szczególnego wydarzenia, dzieci przygotowywane były pod czujnym okiem charyzmatycznej katechетки, pani Anny Polacek i, piszącego te słowa, duszpasterza polskiej parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu. □

Zbawiciel z nieba, już schodzi w gości...

Piękny, wiosenno-letni czas przelomu między czerwcem jest wciąż dla wielu katolickich rodzin momentem wielkich przeżyć duchowych i religijnych.

Pierwsze, pełne spotkanie z Jezusem w Komunii świętej jest dla dziecięcych serc źródłem szczęścia i radości, a rodzicom daje poczucie wypełnienia zobowiązań związanych z sakramentem chrztu

dziecka (dla przypomnienia: podział na „communio privée” i „profession de foi” jest charakterystyczny dla Kościoła francuskiego i

został spopularyzowany przez min. św. Wincentego à Paulo).

Północna Francja jest wciąż w tradycyjnej świadomości potomków Asterixa i Obelixa,

Setne urodziny

„...liczyć dni nasze i zdobyć mądrość serca...” (por. Ps 90,12)

Najbardziej znanym, w polskiej tradycji, śpiewem (właściwie: zaśpiewem), jaki towarzyszy życzeniom z okazji świętowania jubileuszu urodzin jest oczywiście nieśmiertelne „Sto lat”, mające wiele wariantów i znane pod niemal każdą szerokością geograficzną, gdzie myśli się, czuje, przeżywa i raduje „po naszemu, po polsku”...

Co jednak śpiewać, kiedy okazją do świętowania są setne urodziny? Taką złotą jubileusz świętowała w dniu 25 maja pani Władysława Figaniak, 100-latką mieszkająca z synem Franciszkiem w miejscowości Fenain, na północy Francji. W niedzielę, majowe popołudnie licznie zebrana rodzina i przyjaciele Jubilatki przybyli do kościoła St Brice w Abscon (gdzie, piszący te słowa, w drugą i czwartą niedzielę miesiąca spotyka się na niedzielnej mszy świętej o godz. 16.00, z grupą Polonii z okolicznych miejscowości – Abscon Escoudain, Fenain, Somain).

Pani Władysława otoczona przez bliskich, w skupieniu i z dziecięcą ufnością przeżywała dziękczynną jubileuszową mszę świętą. Jej życie to przecież całe stulecie – w którym zawarty jest przelom

wieków XX i XXI z dramatycznymi zwrotami historii, oraz wejście w nowe milenium..

„Mama urodziła się 23 mcja 1914 w Bieganowie, w Wielkopolsce, w zaborze niemieckim, gdzie spędziła dzieciństwo i wczesną młodość” – mówi syn, pan Franciszek. „Rodzice poznali się korespondencyjnie na początku lat trzydziestych. Cjciec, jako górnik pocjął wyzwanie emigracyjne decydując się na wyjazd do Francji. W 1937 roku powrócił do Polski, rodzice pobrali się i wspólnie wyjechali do północnej Francji, gdzie zamieszkali, na krótko w Somain, a później na state w Fenain. Rodzice przeszli wspólnie 44 lata. Mama pracowała cały czas jako „femme au foyer” prowadząc dom i wychowując jedynego syna. Nie obca jej była też praca na okolicznych fermach...”

W rozmowach z Szanowną Jubilatką powraca ciągle nawyk (niemal potrzeba) aktywnej postawy i tęsknota, że nie ma już fizycznych sił, aby pracować (nic dziwnego – wszak to pracowitość i obowiązkowość są cechą wielkopolan). Sens Jej aktualnej historii dopełnia się w ufnej i wytrwałej modlitwie, która wypełnia treścią kolejne dni życia. „Narzędzie pracy Mamą dzisiaj to różaniec, którego praktycznie nie wypuszcza z rąk” – dodaje syn Franciszek. A Ona sama pyta się codziennie Pana Boga, czego do Niej jeszcze oczekuje... Powaga

Z POLONIJNYCH WSPOMNIENI

ostoją i matecznikiem polskiej emigracji. Żywe są ciągle wspomnienia uroczystości rodzinnych i kościelnych, przeżywanych w kontekście wiary i wierności tradycji ojców. Pośród rodzinnych pamiątek – świadectw minionego czasu – należne miejsce zajmują stare fotografie, upamiętniające uroczystość Pierwszej Komunii św., przeżywanej w „cité” albo w „coron”...

Również i w tym roku polonijna wspólnota, gromadząca się w kościele St Charles w Montigny en Ostrevent (Nord), przeżywała – 8 czerwca, jak zawsze w niedzielę Zielonych Świątek – tę podniosłą uroczystość. Dzieci polskiego pochodzenia (czwarte pokolenie) świętowały uroczystą Komunię świętą (profession de foi): Maxence Czerniak, Hugo Mastragostino, Lucas Oszywa, Guillaume Siebel, Tristan Delsart i Jules Wrona, oraz Pierwszą Komunię (première communion): Julia Stepinski, Eva Delval, Milla Devianne. Oswald Sliwa otrzymał tego dnia dwa sakramenty chrześcijańskiego wtajemniczenia: chrzest i Pierwszą Komunię. Trzy lub cztery lata katechizacji zostały uwiecznione pełnym i świadomym spotkaniem z Jezusem w Najświętszym Sakramencie Otłarza. W przeddzień dzieci zgromadziły się w kościele, w towarzystwie najbliższych, aby przystąpić do sakramentu pokuty.

Msza Zestania Ducha Świętego sprawowana była w języku francuskim i polskim. Rozpoczęła się ona odśpiewaniem hymnu synodu prowincjonalnego, przeżywanego obecnie przez trzy diecezje północnej Francji (Lille, Arras, Cambrai), tym bardziej, że w celebrację włączyła się także wspólnota francuska. Obecność pocztów sztandarowych lokalnych Bractw i Towarzystw polo-

nijnych przypominała o polskich korzeniach, a nade wszystko „Chór Górników św. Barbary” z Montigny en Ostrevent wprowadzał, przez pięknie wykonane, tradycyjne polskie pieśni – to „coś” typowego dla naszego, ojczystego przeżywania i świętowania wiary.

W podziękowanie rodzicom, babciom i katechetkom, każde z dzieci wplotło (z podziwu godnym zaangażowaniem) jedno zdanie w języku polskim. Na koniec wszyscy udali się w procesji przed obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, aby „polecić się pod Jej obronę”. Okolicznościowy obrazek upamiętnił to ważne wydarzenie chrześcijańskiej inicjacji. Po tym przeobfitym pokarmie dla ducha, dzieci (i nie tylko) częstowały się polskimi słodyczami. A na koniec wspólne fotografie, które zachowają dla potomności te niezwykle chwile, kiedy:

Cicho, cichutko już dzwoni dzwonek,/ Zbawiciel z nieba już schodzi w gości.../ Szczęśliwa chwila, radosny dzwonek/ - Idzie Bóg – źródło miłości. □

*Ks. Andrzej W. Sowowski SChr,
Montigny en Ostrevent*

Ps. przytoczony tekst, to część wiersza, jaki, piszący te słowa recytował w dniu I Komunii św. przed 48 laty (w 1966 r.).

i głębia, z jaką przeżywa sakramenty spowiedzi i Komunii św., są niezwykłym świadectwem wiary, która stanowi dla Jubilatki osnowę i treść całego Jej życia...

Pod koniec dziękczynnej eucharystii Pani Władysława otrzymała papieskie błogostwieństwo na Złoty Jubileusz urodzin. A później (dzięki zapobiegliwości miejscowego Komitetu Polskiego, z inicjatywą pana Franciszka Figaniaka) w podniosłej i serdecznej atmo-

ferze wszyscy wozili „Złote Toasty” na cześć Dostojnej Jubilatki.

Psalmista mówi, że: „miarą naszego życia jest lat siedemdziesiąt, osiemdziesiąt, gdy jesteśmy mocni”... (Ps 90,10). Pan Bóg czyni jednak wyjątki, „ucząc nas liczyć dni nasze i pozwalając zdobyć mądrość serca” (por. Ps 90,12), czego dowodem jest Osoba i historia 100 lat życia Pani Władysławy Figaniak z Fenain w północnej Francji. □

*ks. Andrzej W. Sowowski SChr,
Montigny en Ostrevent*

Pèlerinage à Thierenbach

Rendez-vous annuel et visite pastorale

Avec la même ferveur depuis 86 ans, la communauté polonaise d'Alsace, de Belfort, de Montbelliard, de Ronchamp, mais aussi de Suisse et d'Allemagne, se retrouve chaque année au sanctuaire marial de Thierenbach.

Ce lundi de Pentecôte, ils ont à nouveau unis dans une même dévotion, Notre Dame de Thierenbach et la Vierge Noire de Czestochowa.

Une fois de plus, ils étaient fort nombreux à participer à l'office religieux concélébré par Monseigneur Stanislas Jez, recteur de la mission catholique polonaise en France, entouré des prêtres polonais et du recteur de la basilique Denis Simon, qui souhaite à tous les pèlerins, une fructueuse et belle journée de pèlerinage.

Hommage au père Stefan Vincent Frelichowski

Moment particulièrement solennel lorsque les scouts « hufiec Alzacja » de Bollwiller introduirent devant l'autel les reliques du père Stefan Vincent Frelichowski, interné par les nazis à Dachau où il mourut le 23 février 1945. Reconnu comme le patron du scoutisme en Pologne, il a été béatifié par le pape Jean Paul II en 1999.

Comme l'a rappelé Stanislas Jez dans son homélie, il était témoin héroïque de la foi chrétienne. Et, comme chaque année, de nombreuses associations polonaises patriotiques, culturelles avec les porte drapeaux, les enfants des écoles en costumes folkloriques, les dames du Rosaire Vivant, le groupe folklorique Aigle Blanc, les scouts « hufiec Alzacja

» de Bollwiller portant l'image de la Vierge Noire de Czestochowa, toutes ont répondu à l'invitation d'Alfred Kaluzinski, président du groupement des associations polonaises d'Alsace et de Franche Comté.

Et ce sont les chorales réunies, dirigées par Patrice Panek, aux orgues, Jean-Michel Panek qui ont rehaussé la célébration eucharistique qui s'est terminée par la procession à l'intérieur de la basilique.

A 16h, le pèlerinage s'est achevé par l'office marial, dédié à la Vierge Noire, reine de la Pologne. □

Estelle Kaluzinski

Droga do pełni życia i szczęścia

«Przyjdź Duchu Święty kieruj naszym losem i prowadź nas nieustannie...»

Nasza polonijna wspólnota, co roku przeżywa uroczystość Pierwszej Komunii Świętej oraz uroczyste odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych i wyznanie wiary (Profession de Foi) dzieci na zakończenie czteroletniej katechizacji.

Te ważne wydarzenia mają od wielu lat już swoje stałe daty – związane

z zakończeniem okresu wielkanocnego.

W bieżącym roku ośmioro dzieci odnowiło swoje chrzcielne zobowiązania w uroczystość Zesłania Ducha Świętego w kaplicy Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bruay La Buisière; dziesięcioro dzieci w dwóch równych grupach po raz pierwszy przyjęło Pana Jezusa do swojego serca w uroczystość

Wniebowstąpienia Pańskiego w kaplicy w Bruay i w następującą po niej VII Niedzielę Wielkanocy w kaplicy, w Houdain.

W tym roku dodatkowo staliśmy się świadkami bierzmowania dziewięciu młodych parafian, którego udzielił pasterz naszej diecezji, Ks. bp Jean-Paul Jaeger, podczas Eucharystii sprawowanej w V Niedzielę Wielkanocy w kaplicy Najświętszego Serca Jezusowego.

Pisząc przed rokiem o komunijnych uroczystościach w naszej wspólnocie ośmie-

Festiwal CosmoPOLOfest

Dobra muzyka, świetni wykonawcy, znane gwiazdy polskiego życia kulturalnego, o! fcie za patrzony bi fet i to wszystko za darmo - znowu u Chrystusowców.

25 maja teren należący do Towarzystwa Chrystusowego w Aulnay sous Bois zapętnił się polonijnym tłumem. W tym roku piknik parafialny, zorganizowany z okazji urodzin Księdza Prowincjała Jana Ciągło, został połączony z festiwalem piosenki polonijnej – CosmoPOLOfest.

Festiwal ten organizowany jest od 2010 r. przez stowarzyszenie Cosmopolite Village, pod patronatem honorowym Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Paryżu, a jego celem jest promocja kultury polskiej i młodych polskich wykonawców. To jedyne tego rodzaju i o takim rozmachu muzyczne przedsięwzięcie polonijne na terenie Regionu Paryskiego, obejmujące swoim zasięgiem społeczność polską i francuską. To nie tylko miejsce muzycznych zmagani, ale także świetna plenerowa zabawa dla wszystkich.

Poziom artystyczny tegorocznego festiwalu był bardzo wysoki. Gwarantem jakości umiejętności muzycznych było, jak co roku, profesjonalne jury. W edycji 2014 w składzie: Marek Tomaszewski – kompozytor, pianista legendarnego duetu „Marek i Wacek”, Magdalena Ryszkowska – konsul ds. Polonii, Zofia Toriel – kierownik i choreograf zespołu „Polonez”, Marian Blicharz – dyrygent chóru „Piast”, Mieszko Marcinkowski – akompaniator i korepetytor soli-

stów operowych z Poznania. Prezenterką festiwalu była Aleksandra Paprocka – aktorka krakowskiego Teatru Współczesnego, absolwentka tamtejszej Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej, znana ze spektakli „Maty K” czy „Przygody Robinsona Crusoe”. W Paryżu zastępną z warsztatów teatralnych organizowanych przez Cosmopolite Village. Nagłośnienie wydarzenia zapewniła Polska Grupa Koncertowa, z jej prezesem Januszem Halczewskim za konsoletą. Animacją zajmowały się przewodniczące APEOP, a za dobrodziejstwa bufetu odpowiadała Rada Parafialna, z jej szefem Janem Czuperem. Patronat medialny stanowiły portale „ifranca.fr” oraz Biuro Karolina. Gościem specjalnym festiwalu był znany zespół „Dzieci Nazaretu” – znakomicie zapowiadająca się polonijna grupa, konkurencyjna dla polskiej „Arki Noego”. W edycji 2014 dodatkowo ufundowana została nagroda publiczności, w postaci bonu towarowego do jednego z sieci znanych sklepów. Wyboru dokonywała publiczność – wrzucając do różowej urny przygotowane wnioski. Nad poprawnym przebiegiem głosowania czuwała radca prawny Ewa Hajducka.

W konkursie wzięło udział dwudziestu sześciu wykonawców w 3 grupach wiekowych. Byli to:
– w grupie wiekowej 7–11: Maksymilian Karski – 7 lat, w piosence

Publiczność

Jury (od lewej): Z. Toriel, M. Tomaszewski, M. Blicharz i kon. M. Ryszkowska

liliśmy się prosić o modlitwę w intencji najmłodszej generacji naszych parafian i zamieściliśmy przykład takiej modlitwy, która jest parafrazą znanej inwokacji do Ducha Świętego. W tym roku również zwracamy się z prośbą o to modlitewne wsparcie, zatem ponownie wołamy: Przyjdź Duchu Święty, napętniaj serca naszych młodych parafian – tych, którzy zostali umocnieni darem Ducha Świętego w sakramencie bierzmowania; tych, którzy po raz pierwszy w pełni uczestniczyli w Eucharystii oraz

tych, którzy w uroczysty sposób odnowili swoje chrzcielne przyrzeczenia swoim światłem i swoimi darami oraz rozpalaj w nich ogień swojej miłości. Przyzywamy światła i mocy Ducha Pocieszyciela, aby towarzyszył naszym dzieciom i młodzieży, aby wspierał ich rodziców, nauczycieli, wychowawców i katechetów, aby oświecał naszych duszpasterzy – księży z Towarzystwa Chrystusowego i Siostry Felicjanki, aby w końcu prowadził wszystkich tych, którzy gromadzą się na wspólnej modlitwie

w polskich kaplicach w Bruay, Houdain i Divion oraz w kościołach w Haillicourt i Sallaumines...

Zatem staramy się gorliwie modlić: Przyjdź, Duchu Święty, kieruj naszym losem i prowadź nas nieustannie, abymyśmy potrafili wyznawać, że Panem naszym jest Jezus – jedyna i prawdziwa droga do pełni życia i szczęścia... (co przypomniła nam dobitnie Ewangelia, którą rozważaliśmy w uroczystość bierzmowania w naszej parafii). □

ks. Tomasz Mikulak Schr

Arki Noego „Niedziela”; Kamila Marcel – 7 lat, w piosence grupy Lombard „Przeżyj to sam”; Mikołaj Borkowski – 8 lat, w piosence Krzysztofa Ankowiaka „Zakazany owoc”; Olivier Chamot – 9 lat w piosence grupy IRA „Bądź szczęśliwa z nim”; Eryk Chamot – 10 lat, w piosence grupy ENEJ „Skrzydlate Ręce”; Gracja Koba – 10 lat, w piosence harcerskiej „Szara Lilijka”; Dominik i Gracja Koba – 10 lat, w popularnej piosence Santiano; Magda Julia i Aleksandra Czech, w piosence Majki Jeżowskiej „Na raz, na dwa”;

– w grupie wiekowej 12-16: Laura Karska – 12 lat, w utworze Piotr Rubika „Ave Maria”; Julia Nakonieczna – 12 lat, w piosence grupy Tal „Pas Toi”; Kinga Chamot-12 lat, w piosence grupy Farba „Chcę tu zostać”; Zosia Karska – 14 lat, w piosence Ewy Demarczyk „Tomaszów”; Dominika Borkowska – 14 lat, w piosence grupy ABBA „Thank you for the music”; Paulina Żądło – 14 lat, w piosence Leonarda Cohena „Hallelujah”; Weronika Szydełko – 15 lat, w piosence Patty „Zabiłeś tę miłość”; Gabrysia Kowal – 15 lat, w piosence Johna Legend „All of me”; Maria Karska – 16 lat, w piosence Edyty Górniak „Kaszany”; Paulina Gniady – 16 lat, w piosence Ewy Farna „Cicho”;

– w grupie od lat 17 lat: Dorota Szydełko, w piosence Eleni „Mitość jak wino”; Andrzej Raniszewski, w piosence grupy Dubliners „Fieds of Anthenry”; Elżbieta Olipra, w piosence Leonarda Cohena „Hallelujah”; Edyta Karska, w piosence Piotra Rubika „Okna Krakowa”; Klaudia Kobus, w piosence Ireny Santor „Powróć się tu”; Zespół The Sidewiders, w piosence Ingrid Michaelson „Afterlife”.

Z uwagi na bardzo wysoki i wyrównany poziom wykonawców, o przyznaniu nagród zdecydowały niemalże pojedyncze punkty przyznawane przez jury, które z tego względu nawet przedłużyło swoje obrady.

W edycji 2014 festiwalu CosmoPOLOfest laureatami zostali:

– w kategorii dzieci (do 12 lat): Magda, Julia i Aleksandra Czech – 1 miejsce; Mikołaj Borkowski – 2 miejsce; Gracja Koba i Kamila Marcel – ex equo – 3 miejsce;

– w kategorii młodzieży (12-16 lat): Dominika Borkowska – 1 miejsce; Paulina Żądło – 2 miejsce; Gabriela Kowal i Maria Karska – ex equo – 3 miejsce;

– w kategorii dorosłych: Klaudia Kobus – 1 miejsce; Emilia Karska – 2 miejsce; The Sidewiders i Raniszewski – ex equo – 3 miejsce.

Nagrodami były bony pieniężne do znanej sieci sklepów oraz płyty Marka Tomaszewskiego i zespołu Dzieci Nazaretu. Uczestnicy festiwalu, którym nie przyznano nagród głównych otrzymali wspomniane płyty z autografem i dedykacją pianisty – mistrza i legendy polskiej muzyki. Każdy zatem otrzymał swoją nagrodę. Nagrodę otrzymali także i organizatorzy, i współorganizatorzy – w bardzo pozytywnej ocenie przedsięwzięcia. To dużej klasy polonijne wydarzenie muzyczne było przykładem nie tylko świetnej zabawy, ale także i współpracy wielu polonijnych środowisk, które udowodniły, że razem można osiągnąć sukces. □

tekst: E.H., fot.: Mariola Kraszewska, iFrancja.fr.

Ks. Prowinjeł wita gości

Otwarcie festiwalu

Zespół „Dzieci Nazaretu” – zaproszona gwiazda

Najmłodsza Publiczność

✿ TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

T. 06 98 58 86 36

1225962

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

JM Jean Mruklik – Soissons -

40€

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

Centrum Dialogu zaprasza:

w piątek 4 lipca 2014 o godz 20.
na spotkanie:

z **Ks. biskupem Wiesławem Lechowiczem**
na temat:

Życie Jana Pawła II, drogą dla współczesnego chrześcijanina.

Ksieża Pallotyni
Centre du Dialogue 23, rue Surcouf, 75007 Paris,
tél. 01 40 62 69 17

GŁOS KATOLICKI

PRZYJACIELE

Mme Blachuta Maria -

70€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK Cytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

Specjalistyczny Gabinet Ortodontystyczny

DR AGNÈS PALUCHA

118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière

tél. 01 83 96 03 00

1203956

ZAPROSZENIE

Katedra Filozofii Boga KUL (Lublin)
Institut de la Philosophie Classique (Paryż)
Instytut Kulturoznawstwa WSG (Bydgoszcz)
Klub Fides et Ratio (Stary Sącz)

zapraszają w dniach 5-10 sierpnia 2014 r.

do wzięcia udziału (w tym wygłoszenia referatów i komunikatów) w Jubileuszowym, V Międzynarodowym Interdyscyplinarnym Seminarium Naukowym w Centrum Pielgrzymowania OPOKA im. Jana Pawła II w Starym Sączu:

Idee – Człowiek – Filozofia

Program obejmuje cztery bloki tematyczne:

- I. Polityka i gospodarka; - II. Kultura posthumanistyczna?; - III. Życie społeczne, rodzina, bezpieczeństwo; - IV. Świętość w życiu prywatnym i publicznym.

Zgłoszenia przyjmowane są drogą elektroniczną pod adresem:

http://www.seminarium.stary.sacz.pl/pl/49479/0/Gorace_wiadomosci.html?rok=2014&miesiac=5&dzien=2&action=details&wydarzenie=3428

Zgłoszenia można też przesyłać na adres: seminarium@stary.sacz.pl

Komitet organizacyjny:

prof. W. Dłubacz – przewodniczący; ks. dr M. Kokoszka; mgr M. Witowski; mgr M. Mordarska; mgr K. Pomykała; B. Jamiński – sekretarz

Bogdan Jamiński

Blizsze informacje nt. kolejnych edycji Seminarium na stronie: www.seminarium.stary.sacz.pl

BIURO TŁUMACZEŃ W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (Me Duplex)

tel. 01 70 28 55 66 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

✿ WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT. 120€ – 60€! TEL. 06 20 03 34 85

✿ **LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCLAW, KATOWICE, KRAKOW, RZESZOW. TEL: 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

✿ TŁUMACZENIA URZĘDOWE, BIEGŁE I HANDLOWE NA FRANCUSKI; KOREPETYCJE TEL. 07 86 85 75 94

Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem

Przyjdź na spotkanie **Anonimowych Alkoholiców**

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – **alkohol**.

Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholiców

Poradnia Psychologiczna

przy Parafii polskiej w Paryżu XVI
- 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje bezpłatnie
- w niedziele o godz. 17⁰⁰

GŁOS KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

UWAGA!

Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkata@club-internet.fr

1057940

1189952

1254970

**PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

766p56

**Rozliczenia księgowo
07 60 74 90 98**

0842z50

TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE

**S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

1189

WOŁANIE O POMOC

„Nazywam się Żanetka Cisowska, mam 18 lat. Piszę do Was z prośbą o ratunek dla mojej mamy i rodzeństwa (sześciorgo, troje – ze mną – jest bardzo chorych, niepełnosprawnych). Jeśli ktoś nam nie pomoże, mama straci dom a sąd nas jej odbierze! Mama ma dług ponad 60 tys. złotych, tak że żyjemy z dnia na dzień, nie mamy prądu, często brakuje nam na chleb, a moim braciom – 3 i 2 lata – mleka.

Błagam, błagam pomóżcie nam – zrozumcie naszą sytuację. Pomóżcie mamie, i nam, ona pracuje w domu chatupniczo, po nocach, za 500 zł, i zajmuje się domem, i nami, jeździ do lekarzy. Często, byśmy mieli co jeść, sama nie je, udaje że już jadła. Ja to widzę i chcę pomóc!

Błagam, pomóżcie nam: na życie opłaty, i uratować nasz dom, byśmy byli dalej z mamą, ona jest naszym Aniołem stróżem! Pomóż nam, nie mamy konta, bo komornik je zajął (nawet mamy pieniądze z pracy chatupniczej). To nasz adres: mama – Kasia, a ja – Żaneta Cisowska, Stanowiska 13, 29-120 Kluczewsko Polska; Tel. (0048) 530 388 872!

Ratuj nas, i zrozum naszą sytuację. Z Bogiem

PL 26 1020 2733 0000 2202 0063 4345
Swift BPKOPLPW. Adres Banku: PKO SA Oddział I we Włoszczowie ul. Sienkiewicza 32 Kod: 29-100 Włoszczowa. Odbiorca: Żaneta Cisowska, Stanowiska 13 Kod: 29-120 KLUCZEWSKO Polska. *Dziękuję za Państwa dobre serce i pomoc.* Niech dobry Bóg was wspiera, jesteście w naszych sercach i modlitwie codziennej. Bóg zapać i błagam pomóżcie moim dzieciom.
Cisowska Katsrzyna

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonoise en France) – tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonament): 1 rok (1 an) – 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 18.6.2014

Inf. o prenumeracie na str. 3

Zaprasza na week-endy i wakacje

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

Niskie ceny, zniżki dla młodzieży
dzieci do lat 3 za darmo!

Rezerwacja :
Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

0992p60

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski - pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

1209p58

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

1045

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20** (w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'émigration polonoise)

N° 25 (2551): 29.6.2014

Commission paritaire N°: 0515 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**TRWAM PROGRAM****30 czerwca - 6 lipca 2014****PONIEDZIAŁEK 30 CZERWCA**

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo życia 9³⁰ Vatican magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dok. 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ By odnowić oblicze ziemi 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Dok. 15¹⁵ Św. na każdy dzień 15²⁰ Film 15⁴⁵ Słowo życia 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Wspomnienia z Wilna 16²⁵ Św. na każdy dzień 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Słowo życia 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Spotkanie Rodziny RM 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Św. na każdy dzień 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

WTOREK 1 LIPCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Słowo życia 9¹⁵ Św. na każdy dzień 9²⁰ Dok. 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Film 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film(2) 15⁴⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Kalejdoskop młodych 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Dok. 17⁰⁰ Aromatyczne inspiracje 17²⁰ Słowo życia 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA 2 LIPCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdo-

skop młodych 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Aromatyczne inspiracje 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audycja Generalna 11¹⁵ Św. na każdy dzień 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13²⁰ Reportaż 13⁵⁰ Słowo życia 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dok. 16⁵⁰ Św. na każdy dzień 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK 3 LIPCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo życia 8⁴⁵ Film 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Film 13⁴⁰ Reportaż 14⁰⁰ Film 15²⁵ Dok. 15³⁵ Przegląd Niedzieli 15⁴⁰ Słowo życia 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16⁴⁵ Słowo życia 16⁵⁰ Św. na każdy dzień 16⁵⁵ Przegląd Niedzieli 17⁰⁰ Msza Św. – Bazylika św. Józefa Kalisz 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK 4 LIPCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo życia 8⁴⁵ Dok. 9⁰⁰ Św. na każdy dzień 9¹⁰ Rozrywka 9⁴⁰ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Film 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁰ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Film 14⁴⁵ Dok. 15⁰⁰ Koronka do Miłosierdzia Bożego 15²⁰ Dok. 15⁵⁰

Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16⁴⁰ Dok. 17⁰⁰ Reportaż(2) 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA 5 LIPCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo życia 9⁰⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Reportaż 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁵⁰ Słowo życia 14⁰⁰ Film 14⁴⁵ Reportaż 15³⁰ Powrót do Domu Ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Mocni w wierze 16⁴⁰ Sanktuaria Polskie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA 6 LIPCA

8⁰⁰ Słowo życia 8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Przegląd Źródła 9²⁰ Przegląd Niedzieli 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Film 11⁰⁰ Dok. 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ By odnowić oblicze ziemi 14³⁰ Dok. 14⁵⁵ Św. na każdy dzień 15⁰⁰ Reportaż 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17²⁰ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Film 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Vatican magazine. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

Pragniemy wypromować to wydarzenie w świecie, szczególnie wśród gdańszczan mieszkających obecnie poza granicami naszego kraju. Światowy Zjazd Gdańszczan adresowany jest do osób, rozproszonych po całym świecie, ale sercem związanych z Gdańskiem, służących pielęgnowaniu tradycji miasta otwartego i słynącego z gościnności. Podobnie jak kiedyś, Gdańsk otwiera swoje bramy dla wszystkich tych, którzy chcą się identyfikować z tym miejscem bądź przez swoje pochodzenie, bądź też z czystej sympatii.

Jest naszą intencją, by spotkanie wielkiego, rozproszonego grona gdańszczan zaowocowało wzmocnieniem więzów i tożsamości gdańskiej.

Iwona Brudkiewicz

Urząd Miejski w Gdańsku - Biuro Prezydenta ds. Promocji Miasta - ul. Nowe Ogrody 8/12; 80-803 Gdańsk; tel.: (00 48) 58 323 71 16; e-mail: iwona.brudkiewicz@gdansk.gda.pl; www.gdansk.pl; www.facebook.com/MiastoGdansk; www.hanse.org

**IV Światowy
Zjazd Gdańszczan**

25-27 lipca 2014

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

30 czerwca – 6 lipca 2014

PONIEDZIAŁEK 30 CZERWCA

7¹⁰ Błękitne wakacje – magazyn 7⁴⁰ Ojciec Mateusz(2) – serial 9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Baśnie i bajki polskie 9⁵⁰ Detektywi na wakacjach – serial 10²⁵ Dzika Polska – serial 10⁵⁰ Tygodnik.pl 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁴⁵ U Pana Boga w ogródku – serial 13³⁵ Sztuka życia – dok. 14¹⁰ Made in Poland – teleturniej 14⁴⁰ Kulturalni PL 15⁴⁰ Smaki polskie – magazyn 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Alchemia zdrowia i urody 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18³⁰ Encyklopedia II wojny światowej 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Na sygnale(2) – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Komisarz Alex(2) – serial 0³⁰ Felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Detektywi na wakacjach – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 1 LIPCA

7⁰⁵ Słownik polsko@polski 7⁴⁰ Ojciec Mateusz(2) – serial 9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Baśnie i bajki polskie 9⁵⁰ Sześć milionów sekund – serial 10²⁵ Dzika Polska – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12³⁰ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy – serial 13⁵⁰ Portret Damy – dok. 14⁵⁵ Benefis 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Flesz historii – reportaż 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18³⁰ Encyklopedia II wojny światowej 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Nowa – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Sfora(2) – serial 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Sześć milionów sekund – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 2 LIPCA

7¹⁰ Szlakiem gwiazd – reportaż 7⁴⁰ Ojciec Mateusz(2) – serial 9²⁵ Polonia w Komie 9³⁰ Baśnie i bajki polskie 9⁵⁰ Tylko Kaśka – serial 10²⁵ Dzika Polska – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁵

Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale(2) – serial 13⁵⁰ Studio Wschód 14²⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 14⁵⁵ Benefis 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Wilnoteka – magazyn 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18³⁰ Encyklopedia II wojny światowej 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Oficer(2) – serial 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Tylko Kaśka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 3 LIPCA

7⁰⁰ Męczennicy Ducha 7⁴⁰ Ojciec Mateusz(2) – serial 9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Baśnie i bajki polskie 9⁵⁰ Szaleństwo Majki Skowron – serial 10²⁵ Dzika Polska – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12³⁰ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14⁴⁵ 10 Przystanek Woodstock 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Klimaty i smaki 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18³⁰ Encyklopedia II wojny światowej 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Głina – serial 23⁴⁰ Zabójczy ogień – dok. 0⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 1⁰⁵ Łamigłówka 1¹⁰ Szaleństwo Majki Skowron – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 4 LIPCA

7¹⁰ Wilnoteka – magazyn 7²⁵ Felieton 7⁴⁰ Ojciec Mateusz(2) – serial 9²⁰ Polonia w Komie 9³⁰ Baśnie i bajki polskie 9⁴⁵ Serial animowany(2) 10²⁵ Dzika Polska – serial 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁵ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14⁵⁰ Kazimierz Kowalski zaprasza 15⁴⁰ Smaki polskie 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Błękitne wakacje – magazyn 16⁵⁵

Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Bulionerzy – serial 18²⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18⁵⁵ Czas honoru – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁵ Na dobre i na złe – serial 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Golem – film 0²⁰ Kazimierskie granie 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Bukolandia – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 5 LIPCA

8⁵⁵ Polonia 24 9³⁰ Polonia w Komie 9⁴⁵ Błękitne wakacje – magazyn 10¹⁰ Serial 11⁰⁰ Zaklęty Dwór – serial 12⁰⁵ Łamigłówka 12¹⁵ Pamiętaj o mnie 12³⁵ Bank nie z tej Ziemi – serial 13³⁰ Maktowicz w podróży – magazyn 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Woliński Park Narodowy 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówka 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Londyńczycy – serial 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Laskowik Malicki Niedziela Wieczór 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam – magazyn 22⁴⁰ Lalka – serial 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówka 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 6 LIPCA

8²⁰ Polacy tu i tam – magazyn 8⁵⁵ Łamigłówka 9⁰⁰ Nasza armia 9²⁵ Tajemnica Sagali – serial 10⁰⁰ Ziarno 10³⁰ Jak cudne są wspomnienia 11³⁵ Pamiętaj o mnie 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Pod Tatrami – reportaż 13⁰⁰ Msza Św.- Sankt. MB Ucieczki Grzeszników Wieleń Zaobrzeński 14²⁰ Piosenka Biesiadna 15²⁰ Lalka – serial 16⁵⁵ Made in Poland – teleturniej 17²⁵ Łamigłówka 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ N Czotówka pasmowa – dok. 18⁴⁵ Las potrzebuje drewna – dok. 19¹⁵ Błękitne wakacje – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ U Pana Boga w ogródku(2) – serial 22⁴⁰ Pamiętaj o mnie 23⁰⁰ Jak cudne są wspomnienia 0⁰⁵ Co tu jest grane? 0³⁰ Program rozrywkowy 0⁴⁵ Łamigłówka 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Św. Piotr i św. Paweł - patronowie Kościoła